EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

آية الكرسي وبراهين التوحيد

Āyat al-Kursī wa-Barāhīn al-Tawḥīd

ĀYAT AL-KURSĪ ȘI DOVEZILE MONOTEISMULUI

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Razzāq al-Badr

Āyat al-Kursī și dovezile monoteismului

آية الكرسي وبراهين التوحيد

Āyat al-Kursī wa-Barāhīn al-Tawḥīd

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: آية الكرسي وبراهين التوحيد
Ediția I
© 2026 Institutul Tawhid, pentru traducerea în limba română.
Text arab coranic: Tanzil Project, text Uthmani v1.1, © 2007–2026, CC BY 3.0 · https://tanzil.net.
Ediția-sursă: ʿAbd al-Razzāq ibn ʿAbd al-Muḥsin al-Badr, Āyat al-Kursī wa-Barāhīn al-Tawḥīd.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Āyat al-Kursī și dovezile monoteismului 1
Citirea după rugăciunile obligatorii 8
Citirea la culcare 9
Citirea dimineața și seara 10
Sensurile pe care le cuprinde versetul 13
Cuvântul monoteismului 19
Prima dovadă: Cel Veșnic Viu 28
A doua dovadă: Cel Care există prin Sine și susține toate 29
A treia dovadă: Nici ațipirea, nici somnul nu Îl cuprind 33
A patra dovadă: Ale Lui sunt cele din ceruri și cele de pe pământ 35
A cincea dovadă: Cine poate mijloci înaintea Lui fără îngăduința Sa? 38
A șasea dovadă: El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor 43
A șaptea și a opta dovadă: Ei nu cuprind nimic din știința Sa decât ceea ce voiește El 46
A noua dovadă: măreția Kursī-ului 51
A zecea dovadă: păzirea cerurilor și a pământului nu Îl obosește 55
A unsprezecea și a douăsprezecea dovadă: Cel Preaînalt, Cel Măreț 58

Āyat al-Kursī și dovezile monoteismului

بسم الله الرحمن الرحيم

În numele lui Allah, Cel Milostiv, Îndurător.

Laudă lui Allah, Cel Preaînalt, Cel Măreț, Cel Mare, Cel Mai Presus de toate, Căruia Îi aparțin măreția, maiestatea și slava. Mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, Care nu are niciun asociat și Care singur are Atributele desăvârșirii. Mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său. Allah să îl binecuvânteze și să îi dăruiască pace lui, companionilor și familiei sale!

Aceasta este o scurtă scriere și câteva cuvinte concise despre cel mai măreț verset din Cartea lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt, *„Āyat al-Kursī”*. Ea lămurește marile dovezi, indiciile limpezi și argumentele strălucitoare pe care le cuprinde despre faptul că Allah Se distinge prin slavă, desăvârșire și măreție și că nu există alt Stăpân în afară de El și nicio altă divinitate demnă de adorare în afară de El. Binecuvântat este Numele Său, preaînaltă este măreția Sa și nu există altă divinitate în afară de El. Allah Preaînaltul a spus:

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ
لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ

ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَيُّ ٱلْقَيُّومُ ۚ لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ ۚ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ ۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate. Nu Îl cuprinde nici ațipirea, nici somnul. Ale Lui sunt cele din ceruri și cele de pe pământ. Cine poate mijloci la El fără îngăduința Sa? El știe ceea ce se află înaintea lor și ceea ce este în urma lor. Ei nu cuprind nimic din cunoașterea Sa, afară de ceea ce El voiește. Kursī-ul Său cuprinde cerurile și pământul, iar păzirea lor nu Îl împovărează. El este Cel Preaînalt, Cel Măreț.[1]

Coran, al-Baqarah 2:255

Acest verset binecuvântat are o măreție și un rang înalt. Este cel mai măreț dintre versetele Coranului, cel mai ales ca însemnătate și cel mai înalt ca rang. Nu există în Coran un verset mai măreț decât el. Este stabilit printr-un hadith autentic de la Trimisul lui Allah ﷺ că el este cel mai ales verset din Cartea lui Allah.

1 Al-Baqarah, versetul 255.

Muslim a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său de la Ubayy ibn Kaʿb, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: يا أبا المنذر! أتدري أي آية من كتاب الله معك أعظم؟ قال: قلت: الله ورسوله أعلم. قال: يا أبا المنذر! أتدري أي آية من كتاب الله معك أعظم؟ قال: قلت: ﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ﴾. قال: فضرب في صدري، وقال: والله! ليهنك العلم أبا المنذر

„Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «O, Abū al-Mundhir! Știi care este cel mai măreț verset din Cartea lui Allah pe care îl cunoști?» Am răspuns: «Allah și Trimisul Său știu cel mai bine.» El a spus: «O, Abū al-Mundhir! Știi care este cel mai măreț verset din Cartea lui Allah pe care îl cunoști?» Am răspuns: «Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate.» Atunci m-a bătut pe piept și a spus: «Pe Allah! Să te bucuri de această cunoaștere, o, Abū al-Mundhir!»”[2]

Adică: să te bucuri de această cunoaștere pe care Allah ți-a adus-o, ți-a ușurat-o și ți-a dăruit-o. Profetul ﷺ a întărit aceasta printr-un jurământ, spre a arăta măreția acestui lucru și însemnătatea acestui țel.

Din buna înțelegere a lui Ubayy, Allah să fie mulțumit de el, face parte faptul că, atunci când Profetul ﷺ i-a pus această

2 Ṣaḥīḥ Muslim (810).

întrebare, el a căutat versetul consacrat lămuririi celui mai măreț lucru din Coran: monoteismul, afirmarea sa și dovezile sale, pomenirea măreției și a desăvârșirii Stăpânului și faptul că numai El, fără nimeni altul, este îndreptățit la adorare. Aceasta arată deplinătatea înțelegerii sale. Nu a amintit un verset despre manierele lăudabile, despre rânduielile particulare ale religiei, despre relatările din trecut, despre spaimele Zilei Învierii sau alte subiecte asemenea lor. El a ales versetul monoteismului, consacrat lămuririi și afirmării lui.

Meditează la aceasta pentru a înțelege cât de deplină era această pricepere: Ubayy, Allah să fie mulțumit de el, nu a ales versetul dintre zece, douăzeci, o sută sau două sute de versete, ci dintre mai mult de șase mii. Cum să nu fie astfel, când el era „întâistătătorul recitatorilor"? El adunase Coranul încă din timpul vieții Profetului ﷺ, i-l recitase Profetului ﷺ, păstrase de la el o cunoaștere binecuvântată și era temeinic în cunoaștere și în faptă, Allah să fie mulțumit de el.[3]

Printre virtuțile sale se află și ceea ce al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el:

أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لأبي: إن الله أمرني أن أقرأ عليك. قال: الله سماني لك؟ قال: الله سماك لي. قال: فجعل أبي يبكي

„Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus lui Ubayy: «Allah mi-a poruncit să îți recit.» El a întrebat: «Allah m-a numit pentru tine?» Profetul a răspuns: «Allah te-a numit pentru mine.» Atunci Ubayy a început să plângă."

Meditează și la aceasta pentru a înțelege deplinătatea priceperii sale: răspunsul său nu a venit după un răgaz îndelungat, de o

3 Al-Dhahabī, Siyar Aʿlām al-Nubalāʾ (1/390).

săptămână sau de o lună, în care să cerceteze versetele și sensurile lor. El a răspuns pe loc, după ce Trimisul lui Allah ﷺ i-a repetat întrebarea, și a ales acest verset binecuvântat.
Acest verset cuprinde o scurtă lecție, o afirmare folositoare și o lămurire benefică a monoteismului în cele trei forme ale sale. El adună, pentru afirmarea și lămurirea monoteismului, ceea ce nu se găsește laolaltă în niciun alt verset, ci este răspândit în mai multe versete. Shaykh ʿAbd al-Raḥmān al-Saʿdī, Allah să aibă milă de el, a spus:

> *„Acest verset cuprinde unicitatea lui Allah în adorare, unicitatea Sa în stăpânire și unicitatea Numelor și Atributelor Sale. Cuprinde faptul că stăpânirea Sa este atotcuprinzătoare și cunoașterea Sa cuprinde toate, întinderea autorității Sale, slava, măreția și maiestatea Sa și înălțarea Sa deasupra tuturor făpturilor Sale. Acest verset, singur, este o mărturisire de credință despre Numele și Atributele lui Allah, care cuprinde toate Numele cele mai frumoase și Atributele cele mai înalte."*[4]

4 Tafsīr al-Saʿdī, p. 110.

Da! Alegerea lui Ubayy, Allah să fie mulțumit de el, arăta o înțelegere adâncă și precisă. Ea dovedește marele loc pe care îl avea monoteismul în inimile companionilor. Asemănătoare este relatarea lui al-Bukhārī de la ʿĀ'ishah:

أن النبي صلى الله عليه وسلم بعث رجلا على سرية وكان يقرأ لأصحابه في صلاتهم فيختم بـ﴿قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ﴾. فلما رجعوا ذكروا ذلك للنبي صلى الله عليه وسلم فقال: سلوه لأي شيء يصنع ذلك. فسألوه فقال: لأنها صفة الرحمن وأنا أحب أن أقرأ بها. فقال النبي صلى الله عليه وسلم: أخبروه أن الله يحبه

„Profetul ﷺ a trimis un bărbat în fruntea unui detașament. Când conducea rugăciunea însoțitorilor săi, acesta încheia recitarea cu «Spune: El este Allah, Unul». La întoarcere, ei i-au povestit aceasta Profetului ﷺ. El a spus: «Întrebați-l de ce face aceasta.» L-au întrebat, iar el a răspuns: «Pentru că ea Îl descrie pe Cel Milostiv și îmi place să o recit.» Profetul ﷺ a spus: «Spuneți-i că Allah îl iubește.»"

Acest companion a arătat că recita mereu această sură și stăruia în citirea ei deoarece ea cuprinde descrierea Celui Milostiv. Aceasta dovedește deplinătatea înțelegerii companionilor și marele loc al monoteismului în inimile lor. Shaykh al-Islām a spus:

„Aceasta arată că este recomandată recitarea versetelor care cuprind descrierea lui Allah. Allah iubește aceasta și îl iubește pe cel care iubește aceasta."[5]

Întrucât monoteismul este cea mai măreață treaptă, versetele sale sunt cele mai mărețe versete, iar surele sale cele mai alese sure. Versetele și surele Coranului au grade diferite de virtute, după cuvintele și sensurile lor, nu după Cel Care le-a rostit. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Se știe că diferența de virtute a Coranului și a celorlalte cuvinte ale lui Allah nu se raportează la Cel Care vorbește, căci El, Slăvitul, este Unul. Ea se raportează la sensurile despre care vorbește și la cuvintele care lămuresc acele sensuri. Este stabilit autentic că Profetul ﷺ a ales dintre sure sura al-Fātiḥah și a spus: «Nu a fost coborât ceva asemenea ei nici în Tora, nici în Evanghelie și nici în Coran.»[6] *A ales dintre versete Āyat al-Kursī. În hadithul autentic, l-a întrebat pe Ubayy ibn Kaʿb: «Știi care este cel mai măreț verset din Cartea lui Allah pe care îl cunoști?» El a răspuns: «Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate.» Atunci l-a bătut cu mâna peste piept și i-a spus: «Să te bucuri de această cunoaștere, o, Abū al-Mundhir!»*

5 Al-Fatāwā al-Kubrā (5/7).

6 Relatat de al-Tirmidhī (2875).

Nu există în Coran un alt verset care să cuprindă ceea ce cuprinde Āyat al-Kursī. Ceea ce Allah a amintit la începutul surei al-Ḥadīd și la sfârșitul surei al-Ḥashr este cuprins în mai multe versete, nu într-un singur verset."[7]

Ibn al-Qayyim a spus:

„Este cunoscut că vorbele Sale prin care Se laudă pe Sine, Își amintește Atributele și unicitatea sunt mai alese decât vorbele Sale prin care îi mustră pe vrăjmașii Săi și le amintește însușirile. De aceea, sura al-Ikhlāṣ este mai aleasă decât sura Tabbat, echivalează cu o treime din Coran fără ca aceasta din urmă să aibă aceeași virtute, iar Āyat al-Kursī este cel mai măreț verset din Coran."[8]

Datorită marelui rang al Āyat al-Kursī, Sunnah ne îndeamnă să o recităm des și să o facem o pomenire zilnică, păzită de musulman și repetată de mai multe ori în timpul zilei:

Citirea după rugăciunile obligatorii

În primul rând, Sunnah ne îndeamnă să o recităm după rugăciuni. Al-Nasāʾī a relatat de la Abū Umāmah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

من قرأ آية الكرسي في دبر كل صلاة مكتوبة لم يمنعه من دخول الجنة إلا أن يموت

„Pe cel care recită Āyat al-Kursī după fiecare rugăciune obligatorie nu îl mai desparte de intrarea în Paradis decât moartea."[9]

7 Ibn Taymiyyah, Jawāb Ahl al-ʿIlm wa-l-Īmān bi-Taḥqīq mā Akhbara bihi Rasūl al-Raḥmān min anna «Qul Huwa Allāhu Aḥad» Taʿdilu Thuluth al-Qurʾān, p. 133.

8 Ibn al-Qayyim, Shifāʾ al-ʿAlīl (2/744).

9 ʿAmal al-Yawm wa-l-Laylah (100). Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Jāmiʿ (6464).

Ibn al-Qayyim a spus: „Mi s-a transmis că Shaykh-ul nostru, Abū al-ʿAbbās Ibn Taymiyyah — Allah să îi sfințească sufletul —, a spus: «Nu am lăsat recitarea ei după nicio rugăciune.»”[10]

Citirea la culcare

În al doilea rând, Sunnah ne îndeamnă să o recităm la culcare. Cine o recită când se întinde în pat va avea un păzitor de la Allah și nu se va apropia de el niciun șeitan până dimineața. În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

„Trimisul lui Allah ﷺ mi-a încredințat paza zakatului din Ramadan. A venit cineva și a început să ia din hrană cu mâinile. L-am prins și i-am spus: «Pe Allah, te voi duce la Trimisul lui Allah ﷺ!» El a spus: «Sunt nevoiaș, am o familie în întreținere și mă aflu într-o mare nevoie.» I-am dat drumul. Dimineața, Profetul ﷺ mi-a spus: «O, Abū Hurayrah, ce a făcut prizonierul tău azi-noapte?» Am răspuns: «O, Trimis al lui Allah, s-a plâns de o mare nevoie și de o familie în întreținere. Mi s-a făcut milă de el și i-am dat drumul.» El a spus: «Te-a mințit și se va întoarce.» Știam că se va întoarce, pentru că Trimisul lui Allah ﷺ spusese că se va întoarce. L-am pândit. A venit și a început să ia din hrană cu mâinile. L-am prins și i-am spus: «Te voi duce la Trimisul lui Allah ﷺ!» El a spus: «Dă-mi drumul, sunt nevoiaș și am o familie în întreținere. Nu mă voi mai întoarce.» Mi s-a făcut milă de el și i-am dat drumul. Dimineața, Trimisul lui Allah ﷺ mi-a spus: «O, Abū Hurayrah, ce a făcut prizonierul tău?» Am răspuns: «O, Trimis al lui Allah, s-a plâns de o mare nevoie și de o familie în întreținere. Mi s-a făcut milă de el și i-am dat drumul.» El a spus: «Te-a mințit și se va întoarce.» L-am pândit a treia oară. A venit și a început să ia din hrană cu mâinile. L-am prins și i-am spus: «Te voi duce la Trimisul lui Allah ﷺ! Aceasta este a treia și ultima oară. Spui că nu te mai întorci, apoi te întorci!» El a spus: «Dă-mi drumul și te voi învăța niște cuvinte prin care Allah îți va aduce folos.» Am

10 Zād al-Maʿād (1/304).

întrebat: «Care sunt ele?» El a spus: «Când te întinzi în pat, recită Āyat al-Kursī: ‹Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate›, până la sfârșitul versetului. Vei avea neîncetat un păzitor de la Allah și nu se va apropia de tine niciun șeitan până dimineața.» I-am dat drumul. Dimineața, Trimisul lui Allah ﷺ mi-a spus: «Ce a făcut prizonierul tău azi-noapte?» Am răspuns: «O, Trimis al lui Allah, a pretins că mă învață niște cuvinte prin care Allah îmi aduce folos și i-am dat drumul.» El a întrebat: «Care sunt ele?» Am spus: «Mi-a zis: Când te întinzi în pat, recită Āyat al-Kursī de la început până la sfârșit: ‹Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate.› Mi-a mai spus: Vei avea neîncetat un păzitor de la Allah și nu se va apropia de tine niciun șeitan până dimineața.» Ei erau foarte dornici de bine. Profetul ﷺ a spus: «Ți-a spus adevărul, deși este un mare mincinos. Știi cu cine ai vorbit de trei nopți, o, Abū Hurayrah?» Am răspuns: «Nu.» El a spus: «Era un șeitan.»”[11]

Citirea dimineața și seara

În al treilea rând, Sunnah ne îndeamnă să o recităm în pomenirile de dimineață și de seară. Ubayy ibn Kaʿb, Allah să fie mulțumit de el, a relatat:

„Avea un recipient cu curmale, iar acestea se împuținau. Într-o noapte l-a păzit și a văzut o făptură care semăna cu un băiat ajuns la pubertate. L-a salutat, iar acesta i-a răspuns la salut. L-a întrebat: «Ce ești, djinn sau om?» El a răspuns: «Djinn.» I-a spus: «Dă-mi mâna!» I-a întins mâna, iar mâna lui era ca o labă de câine și părul lui ca părul unui câine. Ubayy a întrebat: «Așa sunt făcuți djinnii?» El a spus: «Djinnii știu că nu este printre ei nimeni mai puternic decât mine.» L-a întrebat: «Ce te-a adus aici?» El a răspuns: «Am auzit că îți place să dai milostenie și am venit să luăm o parte din hrana

11 Ṣaḥīḥ al-Bukhārī (2311).

ta.» Ubayy a întrebat: «Ce ne ferește de voi?» El a răspuns: «Acest verset din sura al-Baqarah: ‹Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate.› Cine îl rostește seara va fi ferit de noi până dimineața, iar cine îl rostește dimineața va fi ferit de noi până seara.» Dimineața, Ubayy a mers la Trimisul lui Allah ﷺ și i-a povestit aceasta. El a spus: «Cel rău a spus adevărul.»" Relatat de al-Nasāʾī și al-Ṭabarānī.[12]

Acest text și cel dinaintea sa arată puternicul efect al acestui verset în ocrotirea robului, alungarea șeitanilor și îndepărtarea lor dintr-un loc, precum și apărarea de viclenia și de răutățile lor. Când este recitat asupra stărilor șeitanice, le înlătură, după cum Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah a arătat în mai multe locuri din cărțile sale.
În cartea al-Furqān, el a spus:

„Dacă Āyat al-Kursī este recitată acolo cu sinceritate, acel lucru dispare, căci monoteismul îl alungă pe șeitan."[13]

A mai spus:

„Dacă omul o recită cu sinceritate în timpul manifestărilor șeitanice, le înlătură."[14]

În cartea sa Qāʿidah Jalīlah fī al-Tawassul wa-l-Wasīlah, el a spus:

„Să recite Āyat al-Kursī cu sinceritate. Dacă o recită, acel lucru dispare, se afundă în pământ sau este ascuns privirii."[15]

El a mai spus:

„Asupra oamenilor sincerității și ai credinței, șeitanul nu are putere. Șeitanii fug din casa în care se recită sura al-Baqarah. Fug de Āyat al-Kursī, de sfârșitul surei al-Baqarah și de alte pasaje puternice ale Coranului. Unii djinni le spun prezicătorilor și altora lucruri din viitor pe care le aud pe furiș.

12 Al-Albānī l-a declarat autentic în Ṣaḥīḥ al-Targhīb (1/418).
13 Al-Furqān bayna Awliyāʾ al-Raḥmān wa-Awliyāʾ al-Shayṭān, p. 146.
14 Al-Furqān, p. 140.
15 Qāʿidah Jalīlah, p. 28.

Practicile de ghicit erau vădite și numeroase pe pământul arabilor. Când monoteismul a devenit cunoscut, șeitanii au fugit, iar practicile de ghicit au dispărut ori s-au împuținat.

Ele apar numai în locurile în care nu se mai văd efectele monoteismului."[16]

A mai spus:

„Aceste stări șeitanice dispar ori slăbesc atunci când Allah este pomenit și este afirmată unicitatea Sa și când sunt recitate pasajele puternice ale Coranului, mai ales Āyat al-Kursī. Ea înlătură aproape toate aceste manifestări șeitanice neobișnuite."[17]

Îndemnul din Sunnah la recitarea ei frecventă arată marea nevoie pe care musulmanul o are de ea și de monoteismul și preamărirea pe care le cuprinde. Niciun fals nu poate sta înaintea acestora: ele îi dărâmă stâlpii, îi zguduie clădirea, îi împrăștie mulțimea, îi taie rădăcina și îi șterg existența și urma.

Textele amintite arată că musulmanului îi este recomandat să recite acest verset de opt ori în fiecare zi și noapte: o dată dimineața și o dată seara, o dată la culcare și de cinci ori după rugăciunile obligatorii. Când musulmanului i se înlesnește această repetare, însoțită de conștientizarea sensurilor și a dovezilor și de cugetarea la scopuri și țeluri, crește în inima sa prețuirea monoteismului. Legăturile sale cu el se întăresc în suflet și în inimă, iar el se ține de toarta cea mai trainică, ce nu se rupe, după cum se arată în versetul care urmează după Āyat al-Kursī.

16 Al-Nubuwwāt (1/280).

17 Al-Nubuwwāt (1/283).

Nu este urmărită simpla citire fără aducerea în minte a sensurilor, nici recitarea fără meditație la înțelesurile sale. Dacă Allah a spus despre Coran în general:

﴿أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَ﴾

Oare nu meditează ei la Coran?[18]
Coran, al-Nisāʾ 4:82 (fragment)

atunci cum stau lucrurile în privința celui mai măreț și mai ales verset al său, Āyat al-Kursī? Dacă lipsește meditația, efectul slăbește și folosul se împuținează. Am întâlnit mai devreme cuvintele lui Shaykh al-Islām: *„Dacă o recită cu sinceritate"*, expresie care s-a repetat în spusele sale. Prin aceasta, el atrage atenția că simpla citire nu împlinește țelul și nu atinge scopul. Cât de mare este deosebirea dintre cel care o citește cu inima nepăsătoare și cel care o recită cugetând la marile sale sensuri și la dovezile binecuvântate ale monoteismului și ale preamăririi lui Allah, astfel încât inima sa se umple de monoteism, iar lăuntrul său de credință și de preamărire!

Această recitare repetată a Āyat al-Kursī, însoțită de meditație, cuprinde un folos măreț și important, de care atât de mulți oameni sunt nepăsători: amintirea monoteismului, conștientizarea stâlpilor săi, adâncirea rădăcinilor sale în inimă și lărgirea locului său în ea. Aceasta este contrară părerii celui care micșorează importanța monoteismului și a studierii lui și socotește că este de ajuns ca omul să îl învețe în câteva minute sau clipe, fără să aibă nevoie să îl reamintească mereu și să îl studieze neîncetat.

Sensurile pe care le cuprinde versetul

Acest verset nobil și binecuvântat este alcătuit din zece propoziții. El cuprinde afirmarea unicității lui Allah, slăvirea și preamărirea Sa și arătarea faptului că numai El are desăvârșirea și slava. Astfel, celui care îl recită îi aduce ocrotire și îndestulare. În el se află cinci dintre Numele cele mai frumoase ale lui Allah și mai mult de douăzeci de Atribute ale Sale. Începe prin a afirma că

18 Al-Nisāʾ, versetul 82.

numai Allah este îndreptățit la adorare și că este neîntemeiată adorarea oricui altcuiva. Apoi amintește Viața desăvârșită a lui Allah, care nu poate fi atinsă de pieire, și susținerea Sa a tuturor: faptul că El există prin Sine și rânduiește treburile făpturilor Sale. Arată că El este departe de atributele neajunsului, precum ațipirea și somnul. Arată întinderea stăpânirii Sale și că toți cei din ceruri și de pe pământ sunt robii Săi, supuși puterii și autorității Sale. Printre dovezile măreției Sale este că nicio făptură nu poate mijloci înaintea Lui decât cu îngăduința Sa. Versetul afirmă Atributul Cunoașterii lui Allah și faptul că ea cuprinde orice lucru cunoscut: El știe ce a fost, ce va fi și cum ar fi fost ceea ce nu s-a întâmplat, dacă s-ar fi întâmplat. Versetul arată măreția lui Allah prin măreția făpturilor Sale. Dacă Kursī-ul, care este una dintre făpturile Sale, cuprinde cerurile și pământul, atunci ce putem spune despre Creatorul Cel Slăvit și Stăpânul Cel Măreț? El arată puterea Sa desăvârșită: datorită desăvârșirii puterii Sale, păzirea cerurilor și a pământului nu Îl împovărează și nu Îi este grea. Apoi versetul se încheie cu două Nume măreațe ale lui Allah: Cel Preaînalt și Cel Măreț. Afirmă că Allah este mai presus prin Ființa Sa, prin rangul și prin dominația Sa. Afirmă măreția Sa prin credința că Lui Îi aparțin toate înțelesurile măreției și ale slavei și că nimeni în afara Lui nu este îndreptățit la preamărire, mărire și cinstire.

Acesta este, pe scurt, cuprinsul său. Este un verset măreț, cu sensuri înalte, dovezi adânci și cunoștințe ale credinței care arată măreția și înălțimea rangului său.
Șeicul și învățatul ʿAbd al-Raḥmān ibn Saʿdī spune în interpretarea sa:

> *„Acest verset nobil este cel mai măreț și mai valoros verset al Coranului, datorită lucrurilor înalte și Atributelor nobile pe care le cuprinde. De aceea, numeroase relatări încurajează recitarea lui și îl fac o pomenire obișnuită dimineața și seara, la culcare și după rugăciunile obligatorii."*
>
> *„Allah spune despre Sine:"*

﴿لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾

Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Adică nu există nimeni îndreptățit la adorare în afară de El. El este adevărata Divinitate și numai Lui I se cuvin toate felurile de adorare, ascultare și îndreptare către El cu devoțiune, datorită desăvârșirii Sale, desăvârșirii Atributelor Sale și măreției binefacerilor Sale. Robului i se cuvine să fie robul Domnului său: să împlinească poruncile Sale și să se ferească de opreliștile Sale. Tot ceea ce este în afară de Allah este lipsit de temei ca divinitate, iar adorarea altcuiva în afara Lui este neîntemeiată. Oricine altcineva este creat, nedesăvârșit, supus rânduirii și sărac din toate punctele de vedere. Prin urmare, nu i se cuvine niciun fel de adorare."

﴿ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ﴾

Cel Viu, Cel Care există prin Sine și susține toate.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Aceste două Nume nobile arată toate celelalte Nume frumoase, prin corespondență, prin includere și prin implicație necesară. Cel Viu este Cel a Cărui Viață este desăvârșită, ceea ce implică toate Atributele Ființei Sale: Auzul, Văzul, Cunoașterea, Puterea și altele asemenea. Cel Care există prin Sine și susține toate este Cel Care există prin Sine și le susține pe celelalte. Aceasta implică toate faptele pe care Domnul lumilor le săvârșește după cum voiește și prin care este descris: înălțarea (istiwā'), coborârea, vorbirea, rostirea, crearea, înzestrarea cu cele de trebuință, darea morții, darea vieții și toate felurile de rânduire. Toate acestea sunt cuprinse în susținerea tuturor de către Creator, slăvit și preaînalt este El. De aceea, unii dintre învățații care au cercetat temeinic au spus că aceste două Nume sunt Numele cel mai măreț, prin

care, atunci când Allah este chemat, răspunde, iar atunci când I se cere, dă."

„Din Viața și susținerea Sa desăvârșite face parte faptul că:"

﴿لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞ﴾

Nu Îl cuprinde nici ațipirea, nici somnul.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Ațipirea înseamnă somnolența."

﴿لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ﴾

Ale Lui sunt cele din ceruri și cele de pe pământ.
Coran, al-Baqarah 2:255

„El este Stăpânul, iar toți ceilalți sunt ai Lui. El este Creatorul, Cel Care dă cele de trebuință și Rânduitorul, iar toți ceilalți sunt creați, primesc cele de trebuință și sunt supuși rânduirii. Ei nu stăpânesc, nici pentru ei înșiși, nici pentru altcineva, nici cât un fir de praf în ceruri sau pe pământ. De aceea a spus:"

﴿مَن ذَا ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦ﴾

Cine poate mijloci la El fără îngăduința Sa?
Coran, al-Baqarah 2:255

„Nimeni nu mijlocește înaintea Lui fără îngăduința Sa. Întreaga mijlocire Îi aparține lui Allah. Atunci când voiește să arate îndurare cui voiește dintre robii Săi, le îngăduie, dintre robii pe care voiește să-i cinstească, acelora care mijlocesc. Cel care mijlocește nu începe mijlocirea înainte de a i se îngădui."

﴿يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ﴾

El știe ceea ce se află înaintea lor.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Adică lucrurile care au trecut."

﴿وَمَا خَلْفَهُمْ﴾

Și ceea ce este în urma lor.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Adică lucrurile viitoare. Cunoașterea Sa cuprinde amănuntele tuturor lucrurilor: cele de demult și cele de mai târziu, cele arătate și cele ascunse, cele nevăzute și cele văzute. Robii nu au nicio putere asupra treburilor și nu au nici cât un fir de praf de cunoaștere, afară de ceea ce Allah Preaînaltul îi învață. De aceea a spus:"

﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ ۚ وَسِعَ كُرْسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ﴾

Ei nu cuprind nimic din cunoașterea Sa, afară de ceea ce El voiește. Kursī-ul Său cuprinde cerurile și pământul.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Aceasta arată desăvârșirea măreției Sale și întinderea stăpânirii Sale. Dacă astfel este Kursī-ul, care cuprinde cerurile și pământul, cu toată măreția lor și a celor care se află în ele, iar Kursī-ul nu este cea mai mare dintre făpturile lui Allah Preaînaltul — căci există ceea ce este mai mare decât el, și anume Tronul, și ceea ce numai El știe —, atunci, în fața măreției acestor făpturi, gândurile rămân uluite, privirile obosesc, munții se clatină, iar bărbații cei puternici dau înapoi.

Ce putem spune, așadar, despre măreția Celui Care le-a creat și le-a făcut și Care a pus în ele atâta înțelepciune și atâtea taine? El ține cerurile și pământul să nu se prăbușească, fără osteneală și fără trudă. De aceea a spus:"

﴿وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا﴾

Iar păzirea lor nu Îl împovărează.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Adică păzirea amândurora nu Îi este grea."

﴿وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ﴾

El este Cel Preaînalt.
Coran, al-Baqarah 2:255

„Este mai presus prin Ființa Sa deasupra Tronului Său, mai presus de toate făpturile prin dominația Sa și mai presus prin rangul Său, datorită desăvârșirii Atributelor Sale."

﴿ٱلْعَظِيمُ﴾

Cel Măreț.
Coran, al-Baqarah 2:255

„În fața măreției Sale se micșorează puterea celor tiranici, iar înaintea slavei Sale se pleacă regii cei puternici. Slăvit este Cel Căruia Îi aparțin măreția uriașă, maiestatea imensă, dominația și biruința asupra tuturor lucrurilor!"[19]

În interpretarea lui Ibn Kathīr se spune: *„Acest verset cuprinde propoziții de sine stătătoare..."* Apoi începe să-l explice și să-i arate sensurile și învățăturile. Este bine, așadar, să fie citită această interpretare și să fie cercetate și alte cărți de interpretare a

19 Tafsīr al-Saʿdī, p. 110.

Coranului, pentru a cunoaște sensurile acestui verset binecuvântat și îndrumările sale drepte.

În cele ce urmează ne vom opri asupra dovezilor monoteismului și asupra mărturiilor sale mărețe, prin înțelesurile acestui verset binecuvântat, cel mai măreț dintre versetele Coranului, pentru a-i afirma dovezile și a-i aminti mărturiile.

Cuvântul monoteismului

﴿ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ﴾

Allah! Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El.
Coran, al-Baqarah 2:255

Acest verset binecuvântat începe prin cuvântul nepieritor al monoteismului. Este un cuvânt măreț, ba chiar cel mai măreț dintre toate cuvintele. Prin el stau cerurile și pământul și pentru el au fost create toate făpturile. Cu el i-a trimis Allah pe mesageri și a coborât Cărțile. Pentru el au fost așezate balanțele și au fost întocmite registrele, au fost pregătite Raiul și Iadul, iar făpturile s-au împărțit în credincioși și necredincioși. Pe el a fost întemeiată direcția de rugăciune și a fost întemeiată religia. El este dreptul lui Allah asupra tuturor robilor, cuvântul Islamului, cheia Casei păcii — Raiul —, cuvântul evlaviei și toarta cea mai trainică. Este cuvântul sincerității, mărturia adevărului, chemarea adevărului și lepădarea de asociere. Este cea mai mare binecuvântare și cel mai înalt dar.

Sufyān ibn ʿUyaynah a spus: „Allah nu i-a dăruit vreunuia dintre robi o binecuvântare mai mare decât aceea de a-i face cunoscut «lā ilāha illā Allāh» — nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah."[20]

Despre acest cuvânt vor fi întrebați cei dintâi și cei din urmă în Ziua Învierii. Niciun rob nu va face un pas înaintea lui Allah până când nu va fi întrebat despre două lucruri: *„Pe cine adorați?"* și *„Ce le-ați răspuns mesagerilor?"*

20 Ibn Rajab, Kalimat al-Ikhlāṣ, p. 53.

Răspunsul la prima întrebare se dă prin împlinirea cuvântului monoteismului — lā ilāha illā Allāh — prin cunoaștere, recunoaștere și faptă.

Iar răspunsul la a doua se dă prin împlinirea mărturiei că Muḥammad este Trimisul lui Allah, prin cunoaștere, recunoaștere, supunere și ascultare.

Virtuțile acestui cuvânt și locul său în religie întrec ceea ce pot descrie cei care vorbesc despre el și ceea ce cunosc cei învățați. El are virtuți și însușiri care nici nu trec prin minte și nici nu pot fi cuprinse de închipuire. Totuși, musulmanul trebuie să știe aici un lucru măreț și deosebit de însemnat, care este miezul și temelia acestei chestiuni: acest cuvânt are un înțeles ce trebuie cunoscut și un sens ce trebuie înțeles corect. Căci, potrivit consensului învățaților, rostirea acestui cuvânt fără înțelegerea sensului său și fără împlinirea a ceea ce el cere nu este de folos. Allah Preaslăvitul spune:

﴿وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِ ٱلشَّفَـٰعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ﴾

„Cei pe care îi cheamă în locul Lui nu stăpânesc mijlocirea, în afară de aceia care mărturisesc adevărul și cunosc.”[21]

Coran, az-Zukhruf 43:86

După cum au explicat exegeții, înțelesul versetului este: în afară de cel care mărturisește *„lā ilāha illā Allāh”*, cunoscând în inima sa sensul celor rostite cu limba. Mărturia presupune cunoașterea a ceea ce este mărturisit; dacă ar izvorî din necunoaștere, nu ar fi o mărturie. Ea presupune, de asemenea, sinceritate și punerea în practică a celor mărturisite.

Astfel, devine limpede că acest cuvânt cere neapărat cunoaștere, faptă și sinceritate. Prin cunoaștere, robul se izbăvește de calea creștinilor, care făptuiesc fără cunoaștere; prin faptă, se

21 Az-Zukhruf, versetul 86.

izbăvește de calea evreilor, care cunosc, dar nu pun în practică; iar prin sinceritate, se izbăvește de calea fățarnicilor, care arată în afară altceva decât ceea ce ascund înăuntru. Prin acestea, el ajunge printre cei care urmează calea cea dreaptă a lui Allah, printre cei pe care Allah i-a binecuvântat, nu printre cei asupra cărora s-a abătut mânia și nici printre cei rătăciți.

În concluzie, „lā ilāha illā Allāh" nu îi folosește decât celui care îi cunoaște înțelesul, negarea și afirmarea pe care le cuprinde, crede în el și îl pune în practică. Cel care îl rostește și acționează în exterior potrivit lui, fără să creadă în el, este fățarnic. Cel care îl rostește, dar acționează împotriva lui și săvârșește asocierea este necredincios. La fel, cel care îl rostește, apoi se leapădă de Islam negând ceva dintre cerințele și drepturile sale nu va avea niciun folos din el, chiar dacă l-ar rosti de o mie de ori. Tot astfel este cel care îl rostește, dar îndreaptă spre altcineva decât Allah forme ale adorării, precum ruga, sacrificiul, legământul, cererea de ajutor, încrederea, întoarcerea cu căință, speranța, teama, iubirea și altele asemenea. Cine îndreaptă spre altcineva decât Allah ceva dintre actele de adorare care nu I se cuvin decât Lui Îi face asociați lui Allah Cel Măreț, chiar dacă rostește „lā ilāha illā Allāh", fiindcă nu a împlinit monoteismul și sinceritatea pe care le cere acest cuvânt măreț și care alcătuiesc sensul și înțelesul său.[22]

22 A se vedea: Taysīr al-ʿAzīz al-Ḥamīd, p. 78.

Căci *„lā ilāha illā Allāh”* înseamnă: nu există nicio divinitate adorată pe drept în afară de un singur Dumnezeu, Allah singur, fără niciun asociat. În limbă, *„ilāh”* înseamnă *„cel adorat”*. Așadar, *„lā ilāha illā Allāh”* înseamnă că nimeni nu este adorat pe drept în afară de Allah, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا نُوحِيٓ إِلَيۡهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدُونِ﴾

„Noi nu am trimis înaintea ta niciun mesager fără să-i revelăm: «Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Mine, așadar adorați-Mă!»”[23]

Coran, al-Anbiyāʾ 21:25

Și a spus Preaînaltul:

﴿وَلَقَدۡ بَعَثۡنَا فِي كُلِّ أُمَّةٖ رَّسُولًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ وَٱجۡتَنِبُواْ ٱلطَّٰغُوتَ﴾

„Am trimis în fiecare comunitate un mesager: «Adorați-L pe Allah și feriți-vă de ṭāghūt!»”[24]

Coran, an-Naḥl 16:36 (fragment)

23 Al-Anbiyāʾ, versetul 25.

24 An-Naḥl, versetul 36.

Prin aceasta devine limpede că *„ilāh”* înseamnă *„cel adorat”* și că *„lā ilāha illā Allāh”* înseamnă să-I fie închinată adorarea numai lui Allah și să fie evitată adorarea lui ṭāghūt. De aceea, când Profetul ﷺ le-a spus necredincioșilor din Quraysh: *„Spuneți: lā ilāha illā Allāh”*, ei au răspuns:

﴿أَجَعَلَ ٱلْـَٔالِهَةَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا ۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىْءٌ عُجَابٌ﴾

„Oare a făcut din divinități o singură divinitate? Acesta este un lucru de mirare!”[25]

Coran, Ṣād 38:5

Iar când profetul Hūd i-a spus poporului său: *„Spuneți: lā ilāha illā Allāh”*, ei au răspuns:

﴿قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا﴾

„Ai venit la noi ca să-L adorăm numai pe Allah și să părăsim ceea ce adorau părinții noștri?”[26]

Coran, al-Aʿrāf 7:70 (fragment)

Au spus aceasta deși el doar îi chemase la *„lā ilāha illā Allāh”*, fiindcă au înțeles că sensul său este negarea divinității tuturor celor în afară de Allah și afirmarea ei numai pentru Allah, singur, fără niciun asociat. Așadar, *„lā ilāha illā Allāh”* cuprinde o negare și o afirmare: neagă divinitatea tuturor celor în afară de Allah Preaînaltul. Nimeni dintre cei în afară de Allah — îngeri, profeți și, cu atât mai mult, alții — nu este divinitate și nu are dreptul la nimic din adorare. Ea afirmă divinitatea numai pentru Allah, adică robul nu Îl ia ca divinitate pe altcineva și nu îndreaptă spre altcineva nimic din acea alipire a inimii care cere să-I fie închinate forme ale adorării, precum ruga, sacrificiul, legământul și altele.

25 Ṣād, versetul 5.

26 Al-Aʿrāf, versetul 70.

În Coranul cel Nobil au venit numeroase texte care lămuresc sensul cuvântului monoteismului — lā ilāha illā Allāh — și explică ceea ce se înțelege prin el. Printre ele se află cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلرَّحِيمُ﴾

„Dumnezeul vostru este un Dumnezeu unic. Nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de El, Cel Milostiv, Îndurătorul.”[27]

Coran, al-Baqarah 2:163

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ﴾

„Nu li s-a poruncit decât să-L adore pe Allah, închinându-I Lui religia cu sinceritate și îndreptându-se spre El.”[28]

Coran, al-Bayyinah 98:5 (fragment)

27 Al-Baqarah, versetul 163.

28 Al-Bayyinah, versetul 5.

Și cuvintele Preaînaltului:

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱلَّذِى فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾

„Și când Ibrāhīm le-a spus tatălui său și poporului său: «Eu mă lepăd de ceea ce adorați, în afară de Cel care m-a creat, căci El mă va călăuzi.» Și a făcut din aceasta un cuvânt trainic printre urmașii săi, pentru ca ei să se întoarcă."[29]

Coran, az-Zukhruf 43:26–28

Preaînaltul a spus, relatând cuvintele credinciosului din Yā-Sīn:

﴿وَمَا لِىَ لَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِى فَطَرَنِى وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدْنِ ٱلرَّحْمَٰنُ بِضُرٍّ لَّا تُغْنِ عَنِّى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا وَلَا يُنقِذُونِ إِنِّىٓ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ﴾

„Și de ce să nu-L ador eu pe Cel care m-a creat și la Care veți fi întorși? Să iau eu în afară de El divinități care, dacă Cel Milostiv mi-ar voi un rău, nu mi-ar folosi cu nimic prin mijlocirea lor și nu m-ar putea salva? Atunci aș fi într-o rătăcire vădită."[30]

Coran, Yā-Sīn 36:22–24

29 Az-Zukhruf, versetele 26–28.

30 Yā-Sīn, versetele 22–24.

Și a spus Preaînaltul:

﴿قُلْ إِنِّيٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ قُلْ إِنِّيٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِى﴾

„Spune: «Mi s-a poruncit să-L ador pe Allah, închinându-I Lui religia cu sinceritate. Și mi s-a poruncit să fiu primul dintre cei supuși Lui.» Spune: «Mă tem, dacă nu ascult de Domnul meu, de pedeapsa unei Zile măreț e.» Spune: «Pe Allah Îl ador, închinându-I Lui religia mea cu sinceritate.»”[31]

Coran, az-Zumar 39:11–14

Preaînaltul a spus, relatând cuvintele credinciosului din neamul lui Faraon:

﴿وَيَٰقَوْمِ مَا لِىٓ أَدْعُوكُمْ إِلَى ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدْعُونَنِىٓ إِلَى ٱلنَّارِ تَدْعُونَنِى لِأَكْفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِۦ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ عِلْمٌ وَأَنَا۠ أَدْعُوكُمْ إِلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلْغَفَّٰرِ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِىٓ إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُۥ دَعْوَةٌ فِى ٱلدُّنْيَا وَلَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ﴾

31 Az-Zumar, versetele 11–14.

„O, popor al meu! Cum se face că eu vă chem la izbăvire, iar voi mă chemați la Foc? Mă chemați să nu cred în Allah și să-I asociez ceea ce nu cunosc, în vreme ce eu vă chem la Cel Atotputernic, Cel Iertător. Fără îndoială, cel la care mă chemați nu are dreptul să fie chemat nici în această lume, nici în Viața de Apoi. Întoarcerea noastră este la Allah, iar cei care întrec măsura sunt locuitorii Focului."[32]

Coran, Ghāfir 40:41–43

Versetele cu acest înțeles sunt foarte numeroase. Ele arată că sensul lui „lā ilāha illā Allāh" este lepădarea de adorarea tuturor celor în afară de Allah, dintre mijlocitori și rivali, și închinarea adorării numai lui Allah. Aceasta este călăuzirea și religia adevărului cu care Allah Și-a trimis mesagerii și pe care a revelat-o în Cărțile Sale. Cât despre omul care rostește „lā ilāha illā Allāh" fără să-i cunoască sensul și fără să împlinească ceea ce cere, ci Îi face Domnului său asociați, închinându-le și altora o parte din adorarea Sa — rugă, teamă, legământ, sacrificiu și alte forme de adorare —, aceasta nu îi este de ajuns pentru a fi dintre cei care împlinesc „lā ilāha illā Allāh" și nici nu îl va izbăvi de pedeapsa lui Allah în Ziua Învierii.[33]

Așadar, *„lā ilāha illā Allāh"* nu este un nume fără înțeles, un cuvânt fără adevăr sau o rostire fără conținut, așa cum își pot închipui unii, care cred că cea mai deplină împlinire a sa constă în simpla lui rostire, fără nicio convingere a inimii în vreunul dintre sensurile sale, ori în pronunțarea lui fără a pune în practică nimic din temeliile și cerințele sale. Cu siguranță, nu aceasta este realitatea acestui cuvânt măreț. Dimpotrivă, el denumește un înțeles deosebit de însemnat și exprimă sensul cel mai nobil dintre toate. Esența lui, după cum s-a arătat, este lepădarea de adorarea tuturor celor în afară de Allah și îndreptarea numai către Allah, cu supunere, smerenie, dorință, teamă, întoarcere cu căință, încredere, rugă și cerere. Cel care împlinește *„lā ilāha illā Allāh"* nu cere decât de la Allah, nu caută ajutor decât la Allah, nu se

32 Ghāfir, versetele 41–43.

33 A se vedea: Taysīr al-ʿAzīz al-Ḥamīd, p. 140.

încrede decât în Allah, nu își pune nădejdea decât în Allah, nu aduce sacrificii decât lui Allah și nu îndreaptă nimic din adorare către altcineva decât Allah. El se dezice de toți cei adorați în afara lui Allah și se leapădă de ei înaintea Lui.

În Āyat al-Kursī au fost aduse dovezi strălucitoare și argumente limpezi pentru acest monoteism: Cel care merită singur să fie adorat, fără nimeni altcineva alături de El, este Allah, Unicul, Biruitorul. Aceste dovezi sunt înfățișate în verset într-o ordine armonioasă: o dovadă o urmează pe alta, un argument vine după altul, până când alcătuiesc un șirag binecuvântat și o înlănțuire fără seamăn a dovezilor monoteismului.

Iată explicarea, pe scurt, a acestor dovezi:

Prima dovadă: Cel Veșnic Viu

﴿ٱلْحَىُّ﴾

Cel Veșnic Viu.
Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

Aceasta este o dovadă limpede că numai lui Allah trebuie să I se dedice adorarea. El, Preaslăvitul, este descris ca fiind Viu și nemuritor, cu o viață desăvârșită, care nu a fost precedată de inexistență și căreia nu îi urmează dispariția sau pieirea. Viața Sa nu este atinsă de nicio lipsă și de niciun cusur — mărit și sfânt este Domnul nostru! Este o viață care presupune desăvârșirea atributelor Sale. El este, așadar, Cel care merită să fie adorat, Cel înaintea căruia trebuie făcute plecăciunea și prosternarea. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْحَىِّ ٱلَّذِى لَا يَمُوتُ﴾

Și încrede-te în Cel Viu, care nu moare.[34]
Coran, al-Furqān 25:58 (fragment)

34 Al-Furqān, versetul 58.

Cât despre cel viu care moare, despre cel mort, care nu este viu, sau despre lucrul neînsuflețit, care nu are deloc viață, niciunul dintre aceștia nu merită vreo parte din adorare. Adorarea este dreptul Celui Viu, care nu moare.

A doua dovadă: Cel Care există prin Sine și susține toate

﴿ٱلۡقَيُّومُ﴾

Cel Care există prin Sine și susține toate.
Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

Adică Acela care există prin Sine și Își susține făpturile. La acest nume se raportează toate atributele care țin de acțiunile Sale. El ne arată deplina lipsă de nevoie a Domnului, Preaslăvitul: El există prin Sine și nu are nevoie de făpturile Sale. Așa cum spune El:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ﴾

O, oameni! Voi sunteți cei care au nevoie de Allah, iar Allah este Cel lipsit de orice nevoie, Vrednic de laudă.[35]
Coran, Fāțir 35:15

Într-un hadith qudsī se spune:

إنكم لن تبلغوا نفعي فتنفعوني ولن تبلغوا ضري فتضروني

Voi nu veți ajunge să-Mi aduceți vreun folos, încât să-Mi fiți de folos, și nici nu veți ajunge să-Mi aduceți vreun rău, încât să-Mi faceți rău.
Hadith qudsī

Lipsa Sa de nevoie față de făpturile Sale Îi aparține prin însăși Ființa Sa. Nu are nevoie de ele în nicio privință și este cu totul lipsit de nevoie față de ele.

35 Fāțir, versetul 15.

Acest nume arată și desăvârșirea puterii Sale și a cârmuirii Sale asupra făpturilor. El este Cel care le susține prin puterea Sa, Preaslăvitul. Toate făpturile au nevoie de El și nu se pot lipsi de El nici măcar cât o clipire. Tronul, Kursī-ul, cerurile, pământul, munții, copacii, oamenii și animalele — toate au nevoie de Allah, Atotputernicul și Mărețul. Allah Preaînaltul spune:

﴿أَفَمَنْ هُوَ قَآئِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۗ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ
شُرَكَآءَ قُلْ سَمُّوهُمْ﴾

Oare Cel care veghează asupra fiecărui suflet și asupra a ceea ce a dobândit [este asemenea altuia]? Și totuși, ei I-au făcut lui Allah asociați. Spune: „Numiți-i!”[36]

Coran, al-Raʿd 13:33 (fragment)

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ
إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا﴾

Allah ține cerurile și pământul să nu se prăbușească. Iar dacă s-ar prăbuși, nimeni după El nu le-ar mai putea ține. El este Îngăduitor, Iertător.[37]

Coran, Fāțir 35:41

36 Al-Raʿd, versetul 33.

37 Fāțir, versetul 41.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ أَنتُمُ ٱلْفُقَرَآءُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ٱلْحَمِيدُ﴾

O, oameni! Voi sunteți cei care au nevoie de Allah, iar Allah este Cel lipsit de orice nevoie, Vrednic de laudă.[38]

Coran, Fāțir 35:15

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦ﴾

Și printre semnele Sale se află faptul că cerul și pământul stau prin porunca Sa.[39]

Coran, al-Rūm 30:25 (fragment)

Versetele care arată acest înțeles sunt numeroase. El, Preaslăvitul, este Cel care dispune de toate făpturile și cârmuiește toate cele care există.

Astfel înțelegem că toate atributele lui Allah care țin de acțiunile Sale — precum crearea, dăruirea mijloacelor de trai, revărsarea binefacerilor, darea vieții, aducerea morții și altele — se raportează la acest nume. Printre înțelesurile lui se află faptul că El Își susține făpturile prin creare, prin dăruirea mijloacelor de trai, prin darea vieții, prin aducerea morții și prin cârmuire. Tot astfel, atributele care țin de Ființa Sa — precum auzul, văzul, Mâna, cunoașterea și altele asemenea — se raportează la numele Său Cel Veșnic Viu. Prin urmare, toate numele cele mai frumoase se raportează la aceste două nume.

Unii învățați au susținut că acestea sunt numele cel mai măreț al lui Allah: atunci când este invocat prin el, El răspunde, iar când I se cere prin el, El dăruiește. Datorită însemnătății acestor două nume, ele sunt menționate la începutul argumentelor și dovezilor monoteismului.

38 Fāțir, versetul 15.

39 Al-Rūm, versetul 25.

Așadar, Cel a cărui stare este aceasta — Viu, care nu moare, Cel Care există prin Sine și susține toate și care cârmuiește treburile creației, pe care nimic nu Îl face neputincios și fără a cărui poruncă nimic nu poate dăinui — este Cel care merită ca adorarea să-I fie dedicată numai Lui, fără nimeni altcineva alături de El. Adorarea oricui în afară de El este deșartă. Oricine altcineva este fie un lucru neînsuflețit, fără viață, fie o ființă vie care a murit, fie o ființă vie care va muri. Nicio făptură nu are vreo parte din cârmuirea și conducerea acestui univers. Întreaga stăpânire și întreaga putere de a dispune Îi aparțin lui Allah, Unicul, Biruitorul. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَٱلَّذِينَ تَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ مَا يَمۡلِكُونَ مِن قِطۡمِيرٍ إِن
تَدۡعُوهُمۡ لَا يَسۡمَعُواْ دُعَآءَكُمۡ وَلَوۡ سَمِعُواْ مَا ٱسۡتَجَابُواْ لَكُمۡۖ
وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكۡفُرُونَ بِشِرۡكِكُمۡۚ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثۡلُ خَبِيرٖ﴾

Cei pe care îi chemați în afară de El nu stăpânesc nici măcar pielița unui sâmbure de curmală. Dacă îi chemați, ei nu aud chemarea voastră, iar dacă ar auzi-o, nu v-ar răspunde. În Ziua Învierii, ei se vor lepăda de asocierea voastră. Și nimeni nu te poate înștiința asemenea Celui Bineștiutor.[40]

Coran, Fāțir 35:13–14 (fragment)

40 Fāțir, versetul 13.

﴿قُلِ ٱدْعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا﴾

Spune: „Chemați-i pe aceia pe care îi pretindeți [divinități] în afară de El! Ei nu pot nici să îndepărteze răul de la voi, nici să-l mute [asupra altcuiva].”[41]

Coran, al-Isrāʾ 17:56

﴿وَٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَوٰةً وَلَا نُشُورًا﴾

Ei și-au luat în afară de El divinități care nu creează nimic, ci ele însele sunt create, care nu au putere să-și aducă vreun rău sau vreun folos și nu au putere nici asupra morții, nici asupra vieții și nici asupra învierii.[42]

Coran, al-Furqān 25:3

Cum, atunci, ar putea fi îndreptată adorarea către acești neputincioși?

A treia dovadă: Nici ațipirea, nici somnul nu Îl cuprind

﴿لَا تَأْخُذُهُۥ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ﴾

Nici ațipirea, nici somnul nu Îl cuprind.

Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

41 Al-Isrāʾ, versetul 56.

42 Al-Furqān, versetul 3.

Aṭipirea este începutul somnului, prima lui treaptă, adică somnolența ușoară; iar somnul este cunoscut. Allah, Atotputernicul și Mărețul, este mai presus de amândouă datorită desăvârșirii vieții Sale și a existenței Sale prin Sine și a susținerii întregii creații. Omul și celelalte făpturi sunt însă vii și vor muri, iar viața lor este întreruptă de perioade de odihnă, pentru că obosesc și se istovesc. Somnul vine în urma oboselii și a epuizării: atunci când omul este obosit și doarme, somnul îi aduce odihnă și liniște. El are nevoie de somn din pricina slăbiciunii, a nedesăvârșirii și a nevoii sale. El doarme, aṭipește, obosește, se istovește și se îmbolnăvește. Cum să fie adorat cineva a cărui stare este aceasta? Cum să-i fie dedicată adorarea?
Una dintre regulile folositoare aici este că orice negare din Coran cuprinde afirmarea, pentru Allah, Atotputernicul și Mărețul, a desăvârșirii contrariului a ceea ce este negat. Aici sunt negate aṭipirea și somnul în privința Sa, Preaslăvitul, datorită desăvârșirii vieții Sale, a existenței Sale prin Sine și a susținerii întregii creații, a tăriei și a puterii Sale. Toate acestea sunt dovezi că trebuie afirmată unicitatea Sa și că numai Lui trebuie să I se dedice adorarea. Într-un hadith se spune:

إن الله لا ينام ولا ينبغي له أن ينام، يخفض القسط ويرفعه، يرفع إليه عمل الليل قبل النهار وعمل النهار قبل الليل، حجابه النور لو كشفه لأحرقت سبحات وجهه ما انتهى إليه بصره من خلقه

Allah nu doarme și nu I se cuvine să doarmă. El coboară balanța și o ridică. Faptele nopții sunt înălțate către El înaintea zilei, iar faptele zilei, înaintea nopții. Vălul Său este lumina; dacă l-ar îndepărta, strălucirile Feței Sale ar arde tot ceea ce privirea Sa cuprinde din creația Sa.[43]

Hadith

Binecuvântat și Preaînalt este El!

A patra dovadă: Ale Lui sunt cele din ceruri și cele de pe pământ

﴿لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ﴾

Ale Lui sunt cele din ceruri și cele de pe pământ.

Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

43 Relatat de Muslim, nr. 179.

El, Preaslăvitul, este Stăpânul celor din ceruri și al celor de pe pământ. Oricine altcineva nu stăpânește în ceruri sau pe pământ nici măcar cât greutatea unui atom. Allah Preaînaltul spune:

﴿قُلِ ٱدْعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهِمَا مِن شِرْكٍ وَمَا لَهُۥ مِنْهُم مِّن ظَهِيرٍ﴾

Spune: „Chemați-i pe aceia pe care îi pretindeți [divinități] în afară de Allah! Ei nu stăpânesc nici greutatea unui atom în ceruri sau pe pământ, nu au nicio parte alături de El în acestea și El nu are dintre ei niciun sprijinitor.”[44]

Coran, Saba’ 34:22

44 Saba’, versetul 22.

Adică nu stăpânesc nici greutatea unui atom în mod independent și nu au nicio parte alături de El în vreo stăpânire. Omul nu posedă nimic în această viață decât fiindcă Allah l-a făcut să posede acel lucru. Allah Preaînaltul spune:

﴿قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ﴾

Spune: „O, Allah, Stăpân al stăpânirii! Tu dai stăpânirea cui voiești și iei stăpânirea de la cine voiești. Tu înalți pe cine voiești și umilești pe cine voiești. În Mâna Ta se află binele. Tu ai putere asupra tuturor lucrurilor."[45]

Coran, Āl ʿImrān 3:26

Tot ceea ce posedă omul în această viață ajunge inevitabil la una dintre două situații: fie posesorul se desparte de bunurile sale prin moarte, fie bunurile se despart de posesorul lor printr-o nenorocire, o calamitate sau altceva asemănător. Așa s-a întâmplat cu stăpânii grădinii, care au jurat că îi vor culege roadele dimineața, fără să facă vreo excepție. În acea noapte, o năpastă venită de la Allah a trecut peste ea și a ajuns asemenea unui ogor secerat. Seara aveau o grădină bogată, iar dimineața nu mai aveau nimic.

Tot ceea ce posedă robul provine de la Allah. El, Preaslăvitul, este Cel care dăruiește și Cel care oprește, Cel care strâmtorează și Cel care lărgește, Cel care coboară și Cel care înalță, Cel care onorează și Cel care umilește. Porunca Îi aparține Lui și stăpânirea Îi aparține Lui.

Numai El merită, așadar, să fie adorat, fiindcă El este Stăpânul în a cărui Mână se află dăruirea și oprirea, coborârea și înălțarea.

45 Āl ʿImrān, versetul 26.

Oricine altcineva nu merită nicio parte din adorare, ci este o făptură aflată sub supunerea Stăpânului său și sub cârmuirea Creatorului său.

Cel care nu stăpânește în acest univers, în mod independent, nici măcar greutatea unui atom nu poate primi nicio parte din adorare. Adorarea este dreptul Regelui măreț, al Creatorului slăvit și al Domnului care cârmuiește acest univers și care nu are niciun asociat.

A cincea dovadă: Cine poate mijloci înaintea Lui fără îngăduința Sa?

﴿مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ﴾

Cine poate mijloci înaintea Lui fără îngăduința Sa?
Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

Adică nimeni nu mijlocește înaintea Lui decât cu îngăduința Sa, fiindcă El este Regele. Cine ar putea să dispună de ceva în stăpânirea Sa ori să facă vreun lucru fără îngăduința Sa? Mijlocirea Îi aparține lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Allah Preaînaltul spune:

﴿قُل لِّلَّهِ ٱلشَّفَـٰعَةُ جَمِيعًا﴾

Spune: „Lui Allah Îi aparține întreaga mijlocire."[46]
Coran, al-Zumar 39:44 (fragment)

Ea nu poate fi cerută decât cu îngăduința Sa și nu poate fi dobândită decât prin binefacerea Sa.

46 Al-Zumar, versetul 44.

﴿وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَـٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُۥ﴾

Mijlocirea înaintea Lui nu este de folos decât pentru acela căruia El i-a dat îngăduință.[47]

Coran, Saba' 34:23 (fragment)

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَـٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ﴾

Și câți îngeri sunt în ceruri a căror mijlocire nu folosește la nimic decât după ce Allah îi dă îngăduință cui voiește și este mulțumit [de el]![48]

Coran, al-Najm 53:26

Chiar și Profetul nostru ﷺ, în poziția sa lăudată din Ziua Învierii — poziția mijlocirii — nu mijlocește decât după îngăduința divină:

ارفع رأسك وقل يسمع واشفع تشفع

Ridică-ți capul! Vorbește, vei fi ascultat! Mijlocește, mijlocirea îți va fi primită!

Hadith

47 Saba', versetul 23.

48 Al-Najm, versetul 26.

Mijlocirea celor care mijlocesc înaintea lui Allah nu ajunge la oricine și nu este dobândită de fiecare om. Ea le este rezervată oamenilor sincerității și ai monoteismului, iar cel care Îi asociază ceva lui Allah nu are nicio parte din ea. În Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, la nr. 99, se relatează de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că a spus:

قلت: يا رسول الله، من أسعد الناس بشفاعتك يوم القيامة؟ فقال: لقد ظننت يا أبا هريرة أن لا يسألني عن هذا الحديث أول منك لما رأيت من حرصك على الحديث، أسعد الناس بشفاعتي يوم القيامة من قال لا إله إلا الله خالصا من قلبه

Am spus: „O, Trimis al lui Allah! Cine dintre oameni va fi cel mai fericit prin mijlocirea ta în Ziua Învierii?" El a răspuns: „M-am gândit, o, Abū Hurayra, că nimeni nu mă va întreba despre acest hadith înaintea ta, văzând dorința ta puternică de a cunoaște hadithurile. Cel mai fericit dintre oameni prin mijlocirea mea în Ziua Învierii va fi cel care spune «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah», cu sinceritate din inima sa."

Ṣaḥīḥ al-Bukhārī, nr. 99

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

وفي قوله في حديث أبي هريرة: «أسعد الناس بشفاعتي من قال لا إله إلا الله» سر من أسرار التوحيد، وهو أن الشفاعة إنما تنال بتجريد التوحيد، فمن كان أكمل توحيدا كان أحرى بالشفاعة، لا أنها تنال بالشرك بالشفيع كما عليه المشركون

În cuvintele sale din hadithul lui Abū Hurayra — „Cel mai fericit dintre oameni prin mijlocirea mea va fi cel care spune «Nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah»" — se află o taină dintre tainele monoteismului: mijlocirea nu se dobândește decât prin păstrarea monoteismului curat. Cu cât monoteismul cuiva este mai desăvârșit, cu atât el este mai îndreptățit să dobândească mijlocirea. Ea nu se dobândește prin asocierea mijlocitorului [cu Allah], așa cum fac cei care Îi atribuie asociați.[49]

Ibn al-Qayyim

49 Tahdhīb al-Sunan (7/134).

Muslim a relatat, de asemenea, de la Abū Hurayra, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

لكل نبي دعوة مستجابة، فتعجل كل نبي دعوته، وإني اختبأت دعوتي شفاعة لأمتي يوم القيامة، فهي نائلة إن شاء الله من مات من أمتي لا يشرك بالله شيئا

Fiecare profet are o rugă căreia i se răspunde. Fiecare profet s-a grăbit să-și facă ruga, însă eu mi-am păstrat ruga ca mijlocire pentru comunitatea mea în Ziua Învierii. Cu voia lui Allah, ea va ajunge la acela din comunitatea mea care moare fără să-I asocieze nimic lui Allah.

Relatat de Muslim

Această dovadă respinge credința celor care Îi atribuie asociați lui Allah, întemeiată pe îndreptarea dreptului lui Allah către altcineva, sub pretextul că aceștia ar fi mijlocitori și intermediari care i-ar aduce mai aproape de Allah. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afară de Allah ceea ce nu le poate aduce nici rău, nici folos și spun: „Aceștia sunt mijlocitorii noștri înaintea lui Allah.”[50]

Coran, Yūnus 10:18 (fragment)

50 Yūnus, versetul 18.

Și au spus:

﴿مَا نَعۡبُدُهُمۡ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلۡفَىٰٓ﴾

Noi nu îi adorăm decât pentru ca ei să ne apropie de Allah.[51]
Coran, al-Zumar 39:3 (fragment)

Pe această bază, ei au îndreptat actele de adorare către morți, pietre, copaci și altele: le-au adresat rugi, au adus jertfe pentru ei, le-au făcut legăminte și le-au cerut împlinirea nevoilor, îndepărtarea nenorocirilor și risipirea necazurilor. Ei au crezut despre aceștia că aud chemarea, răspund și le dau ceea ce cer. Toate acestea sunt asociere și rătăcire pe care le practică, din vechime și până astăzi, sub numele de mijlocire.

Există trei precizări privitoare la mijlocire pe care oamenii rătăcirii nu le-au cunoscut sau le-au ignorat: mijlocirea nu are loc decât cu îngăduința lui Allah; mijlocirea nu este decât pentru acela de a cărui vorbă și faptă Allah este mulțumit; iar Allah, Preaslăvitul, nu este mulțumit decât de oamenii monoteismului.

A șasea dovadă: El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor

﴿يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡ﴾

El știe ceea ce este înaintea lor și ceea ce este în urma lor.
Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

Cunoașterea Sa cuprinde lucrurile trecute și lucrurile viitoare: El știe ceea ce a fost și ceea ce va fi. El cuprinde toate lucrurile cu știința Sa și le-a numărat pe toate. Cum să nu cuprindă cunoașterea Sa făpturile, când El este Creatorul lor?

51 Al-Zumar, versetul 3.

﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ﴾

Oare nu știe Cel care a creat, Cel Pătrunzător, Binestiutor?[52]
Coran, al-Mulk 67:14

Faptul că El a creat aceste făpturi și le-a adus la existență este o dovadă a cunoașterii Sale atotcuprinzătoare despre ele. Allah Preaînaltul spune:

﴿ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ وَمِنَ ٱلْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ ٱلْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَىْءٍ عِلْمًا﴾

Allah este Cel care a creat șapte ceruri și tot atâtea pământuri. Porunca coboară între ele, ca să știți că Allah are putere asupra tuturor lucrurilor și că Allah cuprinde toate lucrurile cu știința Sa.[53]
Coran, al-Ṭalāq 65:12

Se povestește că un ateu a spus într-o zi: „Eu creez." I s-a zis: „Arată-ne, atunci, creația ta!" El a luat niște carne, a tăiat-o felii, a pus bălegar între ele, apoi a așezat-o într-un vas, l-a sigilat și l-a încredințat cuiva care l-a păstrat trei zile. Apoi i l-a adus. El a rupt sigiliul și iată că vasul era plin cu viermi. A spus: „Aceasta este creația mea." Unul dintre cei de față l-a întrebat: „Câți sunt?" El nu a știut. L-a întrebat: „Câți dintre ei sunt masculi și câți sunt femele? Și tu le asiguri hrana?" El nu a putut răspunde nimic. Atunci i-a spus: „Creatorul este Cel care a numărat tot ceea ce a creat, care cunoaște masculul și femela, care asigură hrana celor create, care cunoaște cât vor

52 Al-Mulk, versetul 14.
53 Al-Ṭalāq, versetul 12.

dăinui și care știe când li se sfârșește viața." Ateul a rămas fără răspuns.[54]

Îmi amintesc că am înfățișat acest argument unuia dintre studenții din republicile islamice. A rămas uimit când a auzit răspunsul și a spus: *„Cum de ne-a scăpat acest argument atât de puternic?"* A menționat că comuniștii le prezentau această îndoială în sălile de clasă, mai ales în clasele primare, semănând confuzie printre elevii proveniți din familii musulmane.

Studentul a spus: *„Așa ceva s-a petrecut în fața mea."* A început apoi să sublinieze însemnătatea acestui răspuns și să vorbească despre măreția lui.

În orice caz, printre dovezile că trebuie afirmată unicitatea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, și că religia trebuie să-I fie dedicată în întregime se află faptul că El, Preaslăvitul, cuprinde toate făpturile cu știința Sa, iar cunoașterea Sa cuprinde toate cele create:

﴿لَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلْأَرْضِ وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرُ﴾

Nu-I scapă nici greutatea unui atom din ceruri sau de pe pământ, nici ceva mai mic decât acesta și nici ceva mai mare.[55]

Coran, Saba' 34:3 (fragment)

54 Al-Ḥujja fī bayān al-maḥajja, de al-Taymī (1/130).
Al-Baghdādī a menționat în cartea sa Al-Farq bayna al-firaq (p. 279), printre afirmațiile grupării al-Ḥimāriyya dintre qadariți, că aceștia „pretindeau că omul creează feluri de viețuitoare, ca atunci când carnea, îngropată de om sau pusă la soare, face viermi. Ei pretindeau că acei viermi sunt creați de om". Allah este Preaînalt, mai presus de ceea ce Îi asociază ei.

55 Saba', versetul 3.

De aceea, Allah Preaînaltul a spus, respingând credințele celor care Îi atribuie asociați:

﴿وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ قُلْ سَمُّوهُمْ ۚ أَمْ تُنَبِّـُٔونَهُۥ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِى ٱلْأَرْضِ أَم بِظَـٰهِرٍ مِّنَ ٱلْقَوْلِ ۗ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا۟ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ﴾

Ei I-au făcut lui Allah asociați. Spune: „Numiți-i! Ori Îi dați voi de știre despre ceva ce El nu cunoaște pe pământ? Sau sunt doar vorbe deșarte?” Mai degrabă, celor care nu cred le-au fost înfrumusețate vicleniile și au fost opriți de la cale. Iar cel pe care Allah îl lasă în rătăcire nu are niciun călăuzitor.[56]

Coran, al-Raʿd 13:33 (fragment)

A șaptea și a opta dovadă: Ei nu cuprind nimic din știința Sa decât ceea ce voiește El

﴿وَلَا يُحِيطُونَ بِشَىْءٍ مِّنْ عِلْمِهِۦٓ إِلَّا بِمَا شَآءَ﴾

Ei nu cuprind nimic din știința Sa decât ceea ce voiește El.

Coran, al-Baqara 2:255 (fragment)

Aici se arată neputința făpturii, cunoașterea sa insuficientă și mărginită: ei nu i s-a dat decât puțină cunoaștere.

56 Al-Raʿd, versetul 33.

﴿وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا﴾

Vouă nu vi s-a dat decât puțină cunoaștere.[57]
Coran, al-Isrāʾ 17:85 (fragment)

La începutul vieții sale, când iese din pântecele mamei sale, omul nu știe nimic.

﴿وَٱللَّهُ أَخْرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا﴾

Allah v-a scos din pântecele mamelor voastre fără să știți nimic.[58]
Coran, al-Naḥl 16:78 (fragment)

Iar cunoașterea sa ajunge la slăbire și la dispariție:

﴿وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ لِكَىْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْـًٔا﴾

Printre voi se află unii care sunt aduși la vârsta neputinței, încât, după ce au avut cunoaștere, nu mai știu nimic.[59]
Coran, al-Naḥl 16:70 (fragment)

57 Al-Isrāʾ, versetul 85.
58 Al-Naḥl, versetul 78.
59 Al-Naḥl, versetul 70.

Și în tot acest răstimp, cunoașterea sa este atinsă de lipsuri și de uitare:

﴿وَلَقَدْ عَهِدْنَآ إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبْلُ فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُۥ عَزْمًا﴾

Noi i-am dat mai înainte o poruncă lui Adam, dar el a uitat și nu am găsit la el hotărâre.[60]

Coran, Ṭā Hā 20:115

Iar într-un hadith se spune:

نسي آدم ونسيت ذريته

Adam a uitat, iar urmașii lui au uitat.

Hadith

Tot ceea ce știe i se datorează faptului că Allah l-a învățat:

﴿قَالُوا۟ سُبْحَـٰنَكَ لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ﴾

Ei au spus: „Mărire Ție! Noi nu avem cunoaștere decât a ceea ce ne-ai învățat Tu.”[61]

Coran, al-Baqara 2:32 (fragment)

﴿ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ عَلَّمَ ٱلْإِنسَـٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ﴾

Cel care a învățat prin condei, l-a învățat pe om ceea ce nu știa.[62]

Coran, al-ʿAlaq 96:4–5

60 Ṭā Hā, versetul 115.

61 Al-Baqara, versetul 32.

62 Al-ʿAlaq, versetele 4 și 5.

﴿خَلَقَ ٱلْإِنسَـٰنَ عَلَّمَهُ ٱلْبَيَانَ﴾

L-a creat pe om și l-a învățat exprimarea limpede.[63]

Coran, al-Raḥmān 55:3–4

În ruga transmisă se spune:

اللهم علمني ما ينفعني

O, Allah, învață-mă ceea ce îmi este de folos!

Rugă transmisă

Robul nu dobândește nicio parte din cunoaștere decât dacă Allah îl călăuzește către ea și i-o înlesnește.

63 Al-Raḥmān, versetele 3 și 4.

În cuvintele Sale *„decât ceea ce voiește El”* se află încă o dovadă a monoteismului. Toate lucrurile țin de voia Sa: ceea ce El voiește se întâmplă, iar ceea ce nu voiește nu se întâmplă. Nu există putere de a schimba o stare și nici tărie decât prin Allah. Al-Shāfiʿī, Allah să aibă milă de el, a spus:

ما شئت كان وإن لم أشأ
وما شئت إن لم تشأ لم يكن
خلقت العباد على ما علمت
وفي العلم يجري الفتى والمسن
على ذا مننت وهذا خذلت
وهذا أعنت وذا لم تعن
فمنهم شقي ومنهم سعيد
ومنهم قبيح ومنهم حسن

Ceea ce Tu ai voit s-a împlinit, chiar dacă eu n-am voit;
iar ceea ce eu am voit, dacă Tu n-ai voit, nu s-a împlinit.
I-ai creat pe robi potrivit cu ceea ce ai știut,
iar tânărul și bătrânul își urmează cursul în cuprinsul științei Tale.
Pe acesta l-ai copleșit cu binefacere, iar pe acela l-ai lăsat fără sprijin;
pe acesta l-ai ajutat, iar pe acela nu l-ai ajutat.
Unii dintre ei sunt nefericiți, iar alții fericiți;
unii sunt urâți, iar alții frumoși.[64]
Al-Shāfiʿī

64 Relatat de al-Lālakāʾī în Sharḥ al-iʿtiqād, nr. 1304.

A noua dovadă: măreția Kursī-ului

﴿وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ﴾

Kursī-ul Său cuprinde cerurile și pământul.
Coran, al-Baqarah 2:255 (fragment)

Kursī-ul este o făptură măreață dintre făpturile lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt. Allah, Slăvitul, l-a descris ca pe unul care cuprinde cerurile și pământul, datorită întinderii, măreției alcătuirii și dimensiunilor sale uriașe. Față de el, cerurile și pământul sunt foarte mici, așa cum el însuși este foarte mic față de Tron. Aceasta este lămurită de relatarea lui Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el, care a spus:

دخلت المسجد الحرام فرأيت رسول الله ﷺ وحده فجلست إليه فقلت: يا رسول الله! أيما آية نزلت عليك أفضل؟ قال: آية الكرسي، ما السماوات والأرض في الكرسي إلا كحلقة ملقاة بأرض فلاة، وفضل العرش على الكرسي كفضل الفلاة على تلك الحلقة

„Am intrat în Moscheea cea Sfântă și l-am văzut pe Trimisul lui Allah ﷺ singur. M-am așezat lângă el și am întrebat: «O, Trimis al lui Allah! Care verset dintre cele revelate ție este cel mai bun?» El a răspuns: «Āyat al-Kursī. Cerurile și pământul, în raport cu Kursī-ul, nu sunt decât asemenea unui inel aruncat într-un ținut pustiu, iar măreția Tronului față de Kursī este asemenea întinderii acelui ținut față de inel.»”[65]

65 Relatat de Abū Nuʿaym în al-Ḥilyah (1/166), de Abū al-Shaykh în al-ʿAẓamah (2/648–649), de al-Bayhaqī în al-Asmāʾ wa-l-Ṣifāt (2/300–301) și de alții. Al-Albānī l-a declarat autentic, prin totalitatea căilor sale de transmitere, în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (109).

Hadithul a fost citat ca explicație și lămurire a acestui verset, pentru ca robul să mediteze la măreția acestei făpturi, comparând-o cu cerurile și pământul, apoi la cât de mică este ea față de Tronul slăvit. Gândește-te cât reprezintă inelul mic aruncat într-un ținut pustiu față de întinderea acelui ținut! Kursī-ul, față de Tron, este asemenea inelului față de ținutul pustiu, iar cerurile și pământul sunt la fel față de Kursī. Dacă te gândești la pământul pe care umbli și la munții care îl înconjoară, cât reprezintă acesta față de întregul pământ? Apoi, cât reprezintă față de toate pământurile? Apoi, cât reprezintă față de ceruri? Apoi, cât reprezintă față de Kursī-ul care cuprinde cerurile și pământul? Apoi, cât reprezintă față de Tronul măreț? Vei înțelege astfel cât de mic este locul în care trăiești. Prin această meditație vei înțelege măreția făpturilor lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt, care arată măreția Creatorului și Făcătorului lor. Într-un hadith se spune:

تفكروا في آلاء الله ولا تفكروا في الله

„Meditați la binefacerile lui Allah și nu meditați la Allah!”[66]

Aceasta este o meditație binecuvântată, care îl călăuzește pe rob către măreția Făcătorului și desăvârșirea Creatorului și către faptul că El, Slăvitul și Preaînaltul, este Cel Mare, Cel Mai Presus de toate, Cel Preaînalt și Cel Măreț. Unii învățați au spus că pomenirea Kursī-ului aici pregătește explicarea înălțimii și măreției lui Allah, care vine la sfârșitul versetului.

66 Relatat de al-Lālakāʾī în Sharḥ al-Iʿtiqād (3/525) și de Abū al-Shaykh în al-ʿAẓamah (2/210), de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el; lanțul său de transmitere este foarte slab. Are însă relatări de sprijin de la Abū Hurayrah, ʿAbd Allāh ibn Salām, Abū Dharr și Ibn ʿAbbās. Al-Albānī l-a apreciat ca bun, prin totalitatea căilor sale de transmitere, în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (1788).

Când musulmanul înțelege această măreție, se smerește înaintea Stăpânului său, se pleacă în fața Lui, Îi îndreaptă feluritele acte de adorare și crede că numai El le merită. Înțelege că niciun om care Îi asociază pe alții nu L-a prețuit pe Stăpânul său Cel Măreț așa cum I se cuvine. Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine, deși întregul pământ va fi în Pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi strânse în Dreapta Sa. Slăvit și Preaînalt este El față de ceea ce Îi asociază![67]

Coran, al-Zumar 39:67

Allah Preaînaltul a mai spus:

﴿مَّا لَكُمۡ لَا تَرۡجُونَ لِلَّهِ وَقَارٗا وَقَدۡ خَلَقَكُمۡ أَطۡوَارًا أَلَمۡ تَرَوۡاْ كَيۡفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ طِبَاقٗا وَجَعَلَ ٱلۡقَمَرَ فِيهِنَّ نُورٗا وَجَعَلَ ٱلشَّمۡسَ سِرَاجٗا وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ نَبَاتٗا ثُمَّ يُعِيدُكُمۡ فِيهَا وَيُخۡرِجُكُمۡ إِخۡرَاجٗا وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ بِسَاطٗا لِّتَسۡلُكُواْ مِنۡهَا سُبُلٗا فِجَاجٗا﴾

67 Al-Zumar, versetul 67.

Ce aveți de nu Îi recunoașteți lui Allah măreția, deși El v-a creat în etape? Nu vedeți cum Allah a creat șapte ceruri, unele deasupra altora, și a făcut luna o lumină în ele, iar soarele o candelă? Allah v-a făcut să răsăriți din pământ, apoi vă va întoarce în el și vă va scoate din nou. Allah v-a întins pământul ca pe un covor, pentru ca voi să străbateți pe el cărări largi.[68]

Coran, Nūḥ 71:13–20

Unde s-a dus judecata acestor oameni care Îi asociază pe alții, de vreme ce și-au îndreptat smerenia, supunerea, plecarea, nădejdea, teama, dorința, înfricoșarea, râvna și aspirațiile către făpturi neînsemnate și ființe lipsite de putere? Acestea nu au pentru ele însele nicio putere de a aduce folos ori pagubă, cu atât mai puțin pentru alții. Ei au lăsat deoparte supunerea și smerenia față de Stăpânul Cel Măreț și Creatorul Cel Slăvit. Preaînalt și Slăvit este Allah față de ceea ce descriu ei și față de ceea ce Îi asociază!

A zecea dovadă: păzirea cerurilor și a pământului nu Îl obosește

﴿وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفْظُهُمَا﴾

Păzirea lor nu Îl obosește.

Coran, al-Baqarah 2:255 (fragment)

Și aceasta arată măreția lui Allah și desăvârșirea puterii și tăriei Sale. Am aflat deja că negarea din Coran nu este o simplă negare, ci cuprinde afirmarea deplinătății contrariului lucrului negat. Spusa Sa: *„Nu Îl obosește”* înseamnă: nu Îl împovărează, nu Îi este greu și nu Îl ostenește *„păzirea lor”*, adică a cerurilor și a pământului. Aceasta afirmă desăvârșirea tăriei și puterii Sale și faptul că El, Slăvitul, este Păzitorul care păzește cerurile și pământul.

68 Nūḥ, versetele 13–20.

Allah, Slăvitul, spune:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يُمۡسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ أَن تَزُولَاۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنۡ أَمۡسَكَهُمَا مِنۡ أَحَدٖ مِّنۢ بَعۡدِهِۦٓۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورٗا﴾

Allah ține cerurile și pământul să nu se prăbușească. Dacă s-ar prăbuși, nimeni după El nu le-ar putea ține. El este Îngăduitor, Iertător.[69]

Coran, Fāțir 35:41

El mai spune:

﴿وَمِنۡ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلۡأَرۡضُ بِأَمۡرِهِۦ﴾

Printre semnele Sale se află faptul că cerul și pământul stau prin porunca Sa.[70]

Coran, al-Rūm 30:25 (fragment)

Aceasta afirmă și nevoia tuturor făpturilor de El. Ele dăinuiesc prin îngăduința Sa și sunt păzite prin voia Sa; El le ține prin puterea Sa. Ele au nevoie de El din toate privințele și nu se pot lipsi de păzirea Sa. Aceasta este o dovadă limpede a obligației de a-L adora numai pe El, de a-I închina Lui singur religia și de a se lepăda de asociați și rivali. Cum ar putea fi luată făptura slabă și robul umil drept egal al Stăpânului și Creatorului său? Cum ar putea fi pus cel păzit pe aceeași treaptă cu Păzitorul? Cum ar putea fi pus cel sărac și neputincios din toate privințele pe aceeași treaptă cu Cel de Sine Îndestulat, Vrednic de laudă? Preaînalt este Allah față de ceea ce Îi asociază!

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Aceasta este culmea necunoașterii și a nedreptății. Cum poate fi pusă țărâna pe aceeași treaptă cu Stăpânul stăpânilor? Cum

69 Fāțir, versetul 41.

70 Al-Rūm, versetul 25.

pot fi puși robii pe aceeași treaptă cu Stăpânul oamenilor? Cum poate fi pus cel sărac prin sine, slab prin sine, neputincios prin sine și nevoiaș prin sine, care nu are de la sine decât inexistența, pe aceeași treaptă cu Cel de Sine Îndestulat, Puternic prin Sine, a Cărui îndestulare, putere, stăpânire, generozitate, bunătate, cunoaștere, milă și desăvârșire absolută și deplină țin de însăși Ființa Sa? Ce nedreptate poate fi mai urâtă? Ce judecată poate fi mai asupritoare decât aceea de a-L pune pe Cel Care nu are egal pe aceeași treaptă cu făpturile Sale? Allah Preaînaltul spune:

﴿ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ ۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ﴾

Laudă lui Allah, Care a creat cerurile și pământul și a făcut întunericurile și lumina! Cu toate acestea, cei care nu cred Îi pun pe alții pe aceeași treaptă cu Stăpânul lor.[71]

Coran, al-Anʿām 6:1

Astfel, cel care Îi asociază pe alții L-a pus pe Cel Care a creat cerurile și pământul și a făcut întunericurile și lumina pe aceeași treaptă cu acela care nu are nici pentru sine, nici pentru altul stăpânire asupra greutății unui fir de praf din ceruri ori de pe pământ. Ce fel de punere pe aceeași treaptă este aceasta, care cuprinde cea mai mare și mai urâtă nedreptate!"[72]

71 Al-Anʿām, versetul 1.

72 Al-Jawāb al-Kāfī, p. 156.

A unsprezecea și a douăsprezecea dovadă: Cel Preaînalt, Cel Măreț

﴿وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ﴾

El este Cel Preaînalt, Cel Măreț.
Coran, al-Baqarah 2:255 (fragment)

Acestea sunt două dovezi ale monoteismului și ale faptului că numai El, Slăvitul, merită adorarea: pomenirea înălțimii lui Allah deasupra tuturor făpturilor și a desăvârșirii măreției Sale. Articolul hotărât arab *„al-"* din spusa Sa *„Cel Preaînalt"* are un sens cuprinzător. Numele cuprinde toate înțelesurile înălțimii: înălțimea Ființei, înălțimea stăpânirii și înălțimea rangului.

وله العلو من الوجوه جميعها ذاتا وقهرا مع علو الشان

El are înălțimea din toate privințele:
în Ființă și stăpânire, precum și în rang.

El, Slăvitul, este Preaînalt prin Ființa Sa, deasupra făpturilor Sale, după cum Allah Preaînaltul spune:

﴿ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ﴾

Cel Milostiv S-a înălțat deasupra Tronului.[73]
Coran, Ṭā Hā 20:5

El este Preaînalt prin stăpânirea Sa, după cum spune:

﴿وَهُوَ ٱلۡقَاهِرُ فَوۡقَ عِبَادِهِۦ﴾

El este Stăpânitorul deplin deasupra robilor Săi.[74]
Coran, al-Anʿām 6:18 (fragment)

73 Ṭā Hā, versetul 5.
74 Al-Anʿām, versetul 18.

Și este Preaînalt prin rangul Său, după cum spune:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine.[75]

Coran, al-Zumar 39:67 (fragment)

Aceasta este o dovadă măreață a monoteismului și a deșertăciunii asocierii altora cu Allah. De aceea, într-un alt verset, Allah Preaînaltul spune:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ﴾

Aceasta pentru că Allah este Adevărul, iar ceea ce ei cheamă în afară de El este deșertăciunea și pentru că Allah este Cel Preaînalt, Cel Mare.[76]

Coran, al-Ḥajj 22:62

Spusa Sa *„Cel Măreț”* afirmă măreția Lui și faptul că nimic nu este mai măreț decât El. Oricât de mare ar fi o făptură, ea este prea neînsemnată pentru ca măreția ei să fie comparată cu măreția Celui Care a creat-o și a adus-o la existență. Într-un hadith qudsī, Allah Preaînaltul spune:

الكبرياء ردائي والعظمة إزاري فمن نازعني واحدا منهما قذفته في النار

„Maiestatea este mantia Mea, iar măreția este veșmântul Meu. Pe cel care Îmi dispută oricare dintre ele îl arunc în Foc.”[77]

75 Al-Zumar, versetul 67.

76 Al-Ḥajj, versetul 62.

77 Relatat de Aḥmad. Al-Albānī l-a declarat autentic în al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah (540).

Printre actele de adorare legate de acest Nume se află ca robul să Îl preamărească pe Stăpânul său, să se smerească înaintea Lui, să se plece în fața măreției Sale și să Îi închine Lui singur supunerea, smerenia și umilința. Șeitan a uneltit însă împotriva unor oameni, iar aceștia au răsturnat adevărul, au căzut în asociere vădită și au scos-o de sub numele preamăririi lui Allah. Au spus: *„Allah este prea măreț și prea înalt pentru a ne apropia de El fără intermediari, mijlocitori și divinități care să ne apropie de El."* Niciun susținător al deșertăciunii nu își poate răspândi deșertăciunea decât dacă o îmbracă în înfățișarea adevărului.

ʿAbd al-Raḥmān ibn Mahdī, Allah să aibă milă de el, a spus, când s-a pomenit înaintea sa faptul că Jahmiyyah respingeau hadithurile despre atribute:[78]

„Ei spun: «Allah este prea măreț pentru a fi descris prin vreunul dintre acestea.» Unii au ajuns la pieire tocmai prin pretinsa preamărire: au spus că Allah este prea măreț pentru a trimite o Carte ori un trimis." Apoi a recitat:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ إِذْ قَالُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine, când au spus: „Allah nu a pogorât nimic asupra vreunui om."
Coran, al-Anʿām 6:91 (fragment)

Apoi a spus: „Oare magii au pierit din alt motiv decât din pricina pretinsei preamăriri? Au spus: «Allah este prea măreț ca să Îl adorăm, însă îi adorăm pe cei care sunt mai aproape de El decât noi.» Astfel, au adorat soarele și s-au prosternat înaintea lui. Atunci Allah, Cel Măreț și Preaînalt, a pogorât:

78 Menționat de al-Taymī în al-Ḥujjah (1/440).

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ﴾

Iar cei care își iau ocrotitori în afară de El spun: „Noi nu îi adorăm decât pentru ca ei să ne apropie de Allah."[79]

Coran, al-Zumar 39:3 (fragment)

Aceasta este o părere greșită a lor despre Stăpânul lumilor, care i-a dus la pieire și i-a făcut să Îi asocieze pe alții și să Îi pună rivali. Și-au luat intermediari și mijlocitori, pretinzând că prin aceasta Îl preamăresc pe Stăpânul lumilor. Dacă ar fi avut o părere bună despre Stăpânul lor, L-ar fi adorat numai pe El, așa cum I se cuvine.

Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Dacă acestea sunt limpezi, înțelege un principiu măreț, care dezvăluie miezul acestei chestiuni: cel mai mare păcat înaintea lui Allah este să ai o părere rea despre El. Cel care gândește rău despre El I-a atribuit ceea ce este potrivnic desăvârșirii Sale sfinte și ceea ce contrazice Numele și atributele Sale. De aceea, Allah, Slăvitul, i-a amenințat pe cei care au o părere rea despre El cu ceea ce nu i-a amenințat pe alții. Allah Preaînaltul spune:

79 Al-Zumar, versetul 3.

﴿عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا﴾

Asupra lor să se abată nenorocirea! Allah S-a mâniat pe ei, i-a blestemat și le-a pregătit Gheena. Ce rea întoarcere![80]

Coran, al-Fatḥ 48:6 (fragment)

Allah Preaînaltul le spune și celor care au tăgăduit unul dintre atributele Sale:

﴿وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ﴾

Această părere pe care ați avut-o despre Stăpânul vostru v-a adus pieirea, iar voi ați ajuns dintre cei care au pierdut.[81]

Coran, Fuṣṣilat 41:23

Allah Preaînaltul spune despre prietenul Său apropiat, Ibrāhīm, că le-a zis oamenilor săi:

﴿إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ فَمَا ظَنُّكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Ce adorați? Voiți oare, în chip mincinos, divinități în afară de Allah? Ce credeți, așadar, despre Stăpânul lumilor?[82]

Coran, al-Ṣāffāt 37:85–87

80 Al-Fatḥ, versetul 6.

81 Fuṣṣilat, versetul 23.

82 Al-Ṣāffāt, versetele 85–87.

Adică: ce credeți că vă va face dacă Îl întâlniți după ce i-ați adorat pe alții? Ce părere ați avut despre El, de i-ați pus pe alții pe aceeași treaptă cu El? Ce lipsă ați socotit că au Numele, atributele și stăpânirea Sa, de v-a împins aceasta să vă supuneți altuia? O, dacă ați fi avut despre El părerea care I se cuvine — că El știe orice lucru, are putere asupra oricărui lucru, nu are nevoie de nimeni altcineva, iar toți ceilalți au nevoie de El; că El își cârmuiește făpturile cu dreptate și că numai El le rânduiește treburile, fără ca altcineva să Îi fie asociat; că știe în amănunt toate lucrurile, astfel că nimic ascuns din făpturile Sale nu Îi scapă; că numai El le este de ajuns, fără să aibă nevoie de un ajutor; că este Milostiv prin Sine, fără să aibă nevoie de cineva care să Îl înduplece să arate milă! Lucrurile stau altfel în cazul regilor și al altor conducători: ei au nevoie de oameni care să le arate starea și nevoile supușilor, să îi ajute să le împlinească și să le ceară milă și bunăvoință prin mijlocire. Au nevoie de intermediari din cauza nevoii, slăbiciunii, neputinței și cunoașterii lor limitate.

În schimb, în privința Celui Care are putere asupra oricărui lucru, este prin Sine lipsit de orice nevoie, știe totul, este Cel Milostiv, Îndurător, a Cărui milă cuprinde orice lucru, a pune intermediari între El și făpturile Sale înseamnă a știrbi dreptul Său de a fi singurul Stăpân, singura divinitate demnă de adorare și singurul adorat și a avea o părere rea despre El. Este cu neputință ca El să le fi prescris robilor Săi aceasta. Mintea și firea sănătoasă nu pot admite că El ar fi îngăduit-o, iar urâțenia ei este pentru orice minte sănătoasă mai vădită decât orice alt lucru urât.

Aceasta este lămurită de faptul că robul îl preamărește pe cel pe care îl adoră, i se închină, i se supune și se smerește înaintea lui. Numai Stăpânul Preaînalt merită întreaga preamărire, cinstire, adorare, supunere și smerenie; acesta este dreptul Său propriu. Cea mai urâtă nedreptate este să dai altuia dreptul

Lui ori să Îi asociezi pe cineva în el, mai ales când acel asociat este chiar robul și proprietatea Sa. Allah Preaînaltul spune:

﴿ضَرَبَ لَكُم مَّثَلًا مِّنْ أَنفُسِكُمْ ۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ
أَيْمَـٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى مَا رَزَقْنَـٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٌ تَخَافُونَهُمْ
كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَـٰتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ﴾

El vă dă o pildă chiar din voi înșivă: aveți oare, printre cei pe care îi stăpânesc mâinile voastre drepte, asociați la cele cu care v-am înzestrat, încât să fiți egali cu ei în acestea și să vă temeți de ei așa cum vă temeți unii de alții? Astfel lămurim semnele pentru oamenii care înțeleg.[83]

Coran, al-Rūm 30:28

Adică: dacă unul dintre voi nu acceptă ca robul său să îi fie asociat la mijloacele de trai, cum Îmi puneți Mie asociați dintre robii Mei în ceea ce Îmi aparține numai Mie — dreptul de a fi adorat, care nu se cuvine și nu este potrivit decât Mie? Cel care pretinde aceasta nu M-a prețuit așa cum Mi se cuvine, nu M-a preamărit așa cum Mi se cuvine și nu Mi-a închinat Mie singur ceea ce Îmi aparține numai Mie, deosebit de făpturile Mele. Nu L-a prețuit pe Allah așa cum I se cuvine cel care îi adoră și pe alții alături de El. Allah Preaînaltul spune:

83 Al-Rūm, versetul 28.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُواْ لَهُۥٓۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُواْ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُواْ لَهُۥۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ
ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُۚ ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ وَٱلْمَطْلُوبُ
مَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ﴾

O, oameni! Vi s-a dat o pildă, ascultați-o! Cei pe care îi chemați în afară de Allah nu vor putea crea nici măcar o muscă, chiar dacă s-ar aduna cu toții pentru aceasta. Iar dacă musca le-ar răpi ceva, nu l-ar putea lua înapoi de la ea. Slab este cel care caută și slab este cel căutat! Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine. Allah este Puternic, Atotputernic.[84]

Coran, al-Ḥajj 22:73–74

Nu L-a prețuit pe Allah așa cum I se cuvine cel care Îl adoră alături de acela care nu poate crea nici cel mai slab și mai mic animal și care, dacă o muscă i-ar lua ceva, nu l-ar putea recupera de la ea. Allah Preaînaltul spune:

84 Al-Ḥajj, versetele 73–74.

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدۡرِهِۦٓ وَٱلۡأَرۡضُ جَمِيعٗا قَبۡضَتُهُۥ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطۡوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine, deși întregul pământ va fi în Pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi strânse în Dreapta Sa. Slăvit și Preaînalt este El față de ceea ce Îi asociază![85]

Coran, al-Zumar 39:67

Nu L-a prețuit așa cum I se cuvine pe Cel Care are o asemenea măreție cel care Îi asociază în adorare pe cineva lipsit cu totul de acestea, ba chiar cel mai neputincios și mai slab. Nu L-a prețuit așa cum I se cuvine pe Cel Puternic, Atotputernic cel care Îi asociază pe cel slab și umil!"[86]

Acestea sunt douăsprezece dovezi ale monoteismului pe care acest verset nobil le cuprinde, le afirmă și le lămurește. Ele arată că Allah, Cel Măreț și Preaînalt, este singura divinitate care merită adorarea, că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah și că nimeni altcineva nu merită să fie adorat. Musulmanul trebuie să se oprească adesea asupra acestui verset nobil, în nopțile și zilele sale, cugetând, meditând, înțelegând și cercetându-l, împlinind ceea ce arată despre devotamentul exclusiv față de Allah și despre adorarea Lui singur, lepădând asocierea altora cu El și punerea altora pe aceeași treaptă cu El, afirmând Numele cele frumoase și atributele mărețe ale Stăpânului său. În acest verset se află cinci Nume frumoase ale lui Allah, Cel Măreț și Preaînalt, și peste douăzeci de atribute, care arată desăvârșirea Stăpânului, măreția, slava, frumusețea și

85 Al-Zumar, versetul 67.

86 Al-Jawāb al-Kāfī, pp. 162–164.

maiestatea Sa. Fețele se pleacă înaintea Lui, glasurile se smeresc, inimile tremură de frica Lui și grumazurile se supun Lui. Binecuvântat este Allah, Stăpânul lumilor! Cât de mare este folosul și cât de mult bine aduce meditarea asupra acestui verset în viața de aici și în Viața de Apoi!
Mă întreb unde este judecata celor care citesc acest verset fără să îl mediteze și fără să înțeleagă ceea ce arată el: au fost încercați prin preamărirea mormintelor, stăruința pe lângă ele, plecarea și smerirea înaintea lor, făgăduirea unor ofrande pentru ele, vărsarea sângelui jertfelor lângă ele și îndreptarea fețelor către ele pentru împlinirea nevoilor. Le-au preamărit cu o preamărire care nu se cuvine decât Stăpânului pământului și al cerurilor. Cel care le privește purtarea la morminte vede lucruri uimitoare. Ibn al-Qayyim, Allah să aibă milă de el, spune:

„Dacă i-ai vedea pe cei care merg la extreme, făcând din aceste morminte locuri de sărbătoare: coboară de pe șei și de pe animale când le zăresc din depărtare, își pleacă frunțile înaintea lor, sărută pământul și își descoperă capetele. Glasurile li se ridică în strigăte și se silesc să plângă până li se aud suspinele. Socotesc că i-au întrecut în câștig pe pelerini și cer ajutorul celui care nu poate nici să aducă la existență, nici să readucă la viață, strigându-l de departe. Când se apropie, împlinesc două unități de rugăciune lângă mormânt și cred că au dobândit o răsplată pe care nu o are nici cel care s-a rugat către cele două direcții de rugăciune.

Îi vezi în jurul mormântului înclinați și prosternați, căutând un har și o mulțumire de la cel mort. Și-au umplut mâinile cu dezamăgire și pierdere. Nu pentru Allah, ci pentru altul — ba chiar pentru Șeitan — curg acolo lacrimile, se ridică glasurile și se cer celui mort împlinirea nevoilor, ușurarea strâmtorărilor, îmbogățirea celor nevoiași și vindecarea celor bolnavi ori loviți de nenorociri. Apoi se ridică și înconjoară mormântul, asemănându-l cu Casa cea Sfântă, pe care Allah a făcut-o binecuvântată și călăuzire pentru lumi. Încep să îl sărute și să îl atingă. Ai văzut Piatra Neagră și ceea ce fac pelerinii la

Casa cea Sfântă cu ea? Apoi își acoperă frunțile și fețele de țărână înaintea lui, deși Allah știe că nu și le-au acoperit astfel de țărână când s-au prosternat înaintea Sa. În cele din urmă își încheie riturile pelerinajului la mormânt, scurtându-și ori răzându-și părul, și se bucură de partea lor din acel idol, deși la Allah nu au nicio parte.

Aduc jertfe acelui idol, astfel că rugăciunea lor, riturile și jertfele lor sunt pentru altul decât Allah, Stăpânul lumilor. Dacă i-ai vedea cum se felicită unii pe alții și spun: «Allah să ne dăruiască nouă și vouă răsplată îmbelșugată și o parte deplină!» Când se întorc, cei care sunt la fel de exagerați, dar au rămas în urmă, îi întreabă dacă vreunul dintre ei ar vinde răsplata pelerinajului la mormânt pentru răsplata pelerinajului la Casa cea Sfântă a lui Allah făcut de cel rămas în urmă. Acela răspunde: «Nu, nici dacă ai face pelerinajul în fiecare an!»

În ceea ce am povestit nu am exagerat despre ei și nici nu am cuprins toate inovațiile și rătăcirile lor: ele sunt mai presus de ceea ce îi poate trece omului prin minte ori de ceea ce își poate închipui."[87]

87 Ighāthat al-Lahfān (1/213).

Unde s-a dus judecata acestor oameni dezorientați și rătăciți? Ce lucru de mirare! S-au îndreptat spre adorarea și preamărirea unor robi asemenea lor și au lăsat adorarea Stăpânului Cel Măreț, în timp ce Allah spune:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَٱدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ﴾

Cei pe care îi chemați în afară de Allah sunt robi asemenea vouă. Chemați-i, așadar, să vă răspundă, dacă spuneți adevărul![88]

Coran, al-Aʿrāf 7:194

Slăvit și Preaînalt este Allah față de ceea ce descriu ei și față de ceea ce Îi asociază! Acesta este un îndemn pentru ei și pentru ceilalți de a medita asupra acestui verset nobil, de a cugeta la înțelesurile lui mărețe și apoi de a împlini ceea ce arată el despre devotamentul exclusiv față de Allah și adorarea Lui singur, despre lepădarea de asocierea altora cu El și de punerea unor rivali alături de El, prin dovezile lui limpezi și argumentele lui vădite.

O, Allah, dă-ne izbândă în călăuzirea Ta, fă ca faptele noastre să fie spre mulțumirea Ta și dăruiește-ne devotament curat în vorbire și faptă! Tu auzi ruga, în Tine se pune nădejdea, Tu ne ești de ajuns și ești Cel mai bun Ocrotitor. Allah să îl binecuvânteze și să îi dăruiască pace Profetului nostru Muḥammad, familiei sale și companionilor săi!

88 Al-Aʿrāf, versetul 194.

ĀYAT AL-KURSĪ

CEL PREAÎNALT, CEL MĂREȚ

Cunoașterea măreției lui Allah și devotamentul curat în adorare.

O explicare a virtuților celui mai măreț verset al Coranului și a celor douăsprezece dovezi ale monoteismului cuprinse în el.

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro